

De wens van de patiënt veilig gesteld voor de toekomst Toelichting bij de praktijk

Vorming E17 ziekenhuisnetwerk

az groeninge 24/10/2024

AZ Maria Middelaes 26/10/2023

Inhoudsopgave

- Is er een beschermingsmaatregel?
- Kan een combinatie van verschillende beschermingsmaatregelen?
- Praktische aandachtspunten inzake bewind
- Praktische aandachtspunten inzake zorgvolmacht
- Wat als er nog geen beschermingsstatuut is?
- Enkele aandachtspunten inzake aanvraag bewindvoering
- Enkele aandachtspunten inzake opmaak zorgvolmacht
- Casussen inzake toepassing cascadereregeling WPR

Hoe kan je weten of er sprake is van zorgvolmacht/bewindvoering/aangewezen vertegenwoordiger patiëntenrechten?

- Regel: bevragen van patiënt alsook begeleider of familie
- Zorgvolmacht = lastgeving buitengerechtelijke bescherming
  - lasthebber moet zich zelf kenbaar maken
  - registratie in CRL
    - ten behoeve van vrederechters
    - geen mogelijkheid tot rechtstreekse inzage

Hoe kun je weten of er sprake is van zorgvolmacht/bewindvoering/aangewezen vertegenwoordiger patiëntenrechten?

- Bewindvoering
  - publicatie in BS door griffie Vredegerecht (omwille van wijziging handelingsbekwaamheid)

! enkel vermelding van naam bewindvoering + type bewindvoering
beschikking op te vragen bij bewindvoerder
  - aantekening in bevolkingsregister
    - uittreksel aan 3de die belang aantoont
  - aanleg van dossier in CRBP voor beheer, opvolging en behandeling van procedures
    - inzagerecht voor 3de die belang heeft na beoordeling door vrederechter

Hoe kun je weten of er sprake is van zorgvolmacht/bewindvoering/aangewezen vertegenwoordiger patiëntenrechten?

- Vertegenwoordiger patiëntenrechten
  - patiënt moet vertegenwoordiger kenbaar maken bij arts
  - vertegenwoordiger kan arts ook zelf in kennis stellen van mandaat
  - toevoegen aan patiëntendossier (formulier Federale Commissie rechten van patiënt)
  - Toekomst?

Kan een zorgvolmacht gecombineerd worden met bewindvoering?

JA

- igv oordeel vrederechter: lastgeving beantwoordt niet aan belangen lastgever
  - igv oordeel vrederechter: wijze uitvoering lastgeving brengt belangen van lastgever in gedrang
- beslissing tot geheel of gedeeltelijke beëindiging lastgeving + vervanging/aanvulling door rechterlijke beschermingsmaatregelen

JA

- igv oordeel vrederechter: bestaande buitengerechtelijke bescherming volstaat niet
- beslissing tot gerechtelijke beschermingsmaatregel + buitengerechtelijke voor zover hiermee verenigbaar

Kan een zorgvolmacht gecombineerd worden met bewindvoering?

VRAAG

Kan een persoon onder bewind nog een buitengerechtelijke bescherming regelen voor een rechtshandelingen die vallen buiten het bewind, waarvoor beschermdde persoon dus nog handelingsbekwaam is?

NEEN

Buitengerechtelijke bescherming kan maar tot stand komen op voorwaarde dat:

- Lastgever wilsbekwaam is
- Er nog geen enkele rechterlijke beschermingsmaatregel door de vrederechter getroffen werd

Praktische aandachtspunten bij bewindvoering - Bij welke handelingen moeten we aandachtig zijn igv patiënt onder bewind?

- Belangrijk! bewind = maatwerk → inhoud van de beschikking steeds nalezen
  - Bewind over vermogen
    - ondertekenen van opnameverklaring
    - verzenden van factuur
  - Bewind over persoon
    - Uitoefening patiëntenrechten: recht op geïnformeerde toestemming / recht op gezondheidsinfo
      - ~~bijzondere machtiging voor uitoefening pat.rechten~~
      - vw! patiënt = wilsonbekwaam + geen door patiënt aangewezen vertegenwoordiger (cfr. cascade WPR)
        - bepaalde handelingen = niet vatbaar voor vertegenwoordiging door bewindvoerder voor zover persoon daarvoor handelingsonbekwaam werd verklaard
- (zie art. 497/2 oud BW: bijv. toestemming tot sterilisatie, verzoek tot euthanasie, verzoek tot uitvoering van zwangerschapsafbreking, toestemming tot afneming van bloed- en bloedderivaten)

Bij welke handelingen moeten we aandachtig zijn igv patiënt onder bewind?

- oplossing?
  - Vb in rechtsleer: toestemmen tot sterilisatie
  - aangewezen vertegenwoordiger en informele vertegenwoordiger niet gebonden door art. 497/2 oud BW – kunnen wel toestemming verlenen
  - vrederechter vatten om bevoegdverklaring bewindvoerder tot uitoefenen pat.rechten in te trekken zodat cascaderегeling cfr WPR opnieuw kan spelen in voordeel van informele vertegenwoordiger (in uitzonderlijke omstandigheden!)
  - niet voor euthanasie: vertegenwoordiger kan geen euthanasie afdwingen
- ontslag
  - terugkeer naar vaste verblijfplaats ≠ wijziging van verblijfplaats → geen tussenkomst bewindvoerder/vrederechter, wel informeren bewindvoerder (good practice)
  - wijziging verblijfplaats: tussenkomst bewindvoerder (voor zover persoon onbekwaam) + machtiging

CASUS

Ward is 56 jaar

Staat onder bewind (persoon en vermogen)

Verblijft in WZC – geen sociale omkadering – enkel vriendin Quinn die mantelzorger is

Spraakmoeilijkheden door trombose – communicatie verloopt moeilijk

Opname in ziekenhuis voor plaatsen van sonde

HA besprak ingreep met Ward – Ward gaf mondeling toestemming – fysiek niet in staat om te tekenen

Bij opname ontbreekt getekend IC waardoor ingreep waarschijnlijk niet zou kunnen doorgaan

IC wordt naar bewindvoerder gestuurd

Bewindvoerder weigert te tekenen – hij geeft aan hiervoor niet bevoegd te zijn op basis van vonnis

Ingreep gaat toch door omwille van noodzaak voor comfort van patiënt

CASUS

- Bewindvoering = maatwerk
- Inhoudelijk nazicht van vonnis!
- Specifiek voor uitoefening patiëntenrechten
  - bewindvoerder (voor zover bevoegd) treedt slechts op voor zover patiënt hiertoe zelf niet in staat is
  - te beoordelen door de arts
    - Ward = bekwaam: patiënt geeft toestemming
    - Ward = onbekwaam: cascadereregeling cfr wet patiëntenrechten
      - geen aangewezen vertegenwoordiger, geen bevoegde bewindvoerder, geen familiale vertegenwoordiger
      - beroepsbeoefenaar treedt op

CASUS

Patiënt is wilsonbekwaam. Er moet toestemming verleend worden voor ingreep/behandeling.

Er is geen aangewezen vertegenwoordiger, wel een bewindvoerder over de persoon.

1ste vraag – draagwijde bevoegdheid bewindvoerder

Vereist nazicht beschikking

Stel bewindvoerder is bevoegd voor het uitoefenen van de patiëntenrechten

bewindvoerder contacteren en toestemming vragen

bewindvoerder is niet bereikbaar

Contact opnemen met vrederechter

CASUS

Dimitri

Alleenstaande man

Nog niet officieel gescheiden van partner – 3 kinderen die geplaatst zijn

Heeft thuis ziekenhuisbed + looprek + toiletstoel

bewindvoering over persoon

Na ingreep is verdere revalidatie noodzakelijk

Patiënt wil onmiddellijk naar huis tegen medisch advies – patiënt tekent ontslagformulier

Er wordt vervoer aangevraagd + verwittiging bewindvoerder (kantoor gesloten – boodschap ingesproken)

Patiënt beseft dat hij over gereageerd heeft en dat hij te zwak is om naar huis te gaan – vervoer wordt geannuleerd

CASUS

Patiënt vertrekt vervolgens toch op eigen houtje omwille van inbraak in woning – politie was in het ziekenhuis

Contact met bewindvoerder: patiënt mocht ziekenhuis niet verlaten gezien bewindvoering.

Bewindvoerder geeft de opdracht om patiënt terug naar ziekenhuis te halen, desnoods onder politiebegeleiding

Er wordt beslist om patiënt met ambulance op te halen.

Standpunt bewindvoerder?

CASUS

Volgens info raadsman patiënt: onbekwaam inzake keuze verblijfplaats + geen bevoegdheid in hoofde van bewindvoerder inzake uitoefening patiëntenrechten

Nazicht beschikking bewindvoering!

Weigering verdere behandeling en opname = uitoefening patiëntenrechten

Uitoefening patiëntenrechten → beoordelen wilsbekwaamheid door behandelende arts

Dimitri = wilsbekwaam: oefent patiëntenrechten zelf uit

Dimitri ≠ wilsbekwaam: toepassing cascadereregeling wet patiëntenrechten

Terugkeren naar huis ≠ wijziging verblijfplaats

Geen tussenkomst van bewindvoerder, louter aangewezen om bewindvoerder te informeren

Praktische aandachtspunten bij bewindvoering - Wat te doen bij problemen met de bewindvoering?

- Onenigheid tussen patiënt/familie en bewindvoerder (bijv. gebrek aan transparantie, middelen worden niet goed besteed)
- Zorgverlener is van mening dat bewindvoerder verantwoordelijkheid niet opneemt
- Beschermd persoon wil bewindvoering beëindigen

→ rol vertrouwenspersoon

→ Vred. is bevoegd voor

geschillen tussen bewindvoerder en beschermd persoon alsook

geschillen tussen bewindvoerders onderling

→ Vred. kan

bewindvoerder vervangen of zijn bevoegdheden wijzigen op verzoek van elke belanghebbende

bewindvoering beëindigen of inhoud wijzigingen op verzoek van elke belanghebbende

→ Vred. tracht het standpunt van de partijen dichter bij elkaar te brengen, indien hij dit mogelijk acht.

→ geautomatiseerde procedure via CRBP

Praktische aandachtspunten bij zorgvolmacht - Is een zorgvolmachthouder bevoegd om beslissing te nemen inzake verhuis naar WZC of therapie/behandeling?

- beslissing verhuis naar wzc?
  - Ja, indien patiënt wilsonbekwaam + bevoegdheid toegewezen in zorgvolmacht
- beslissing inzake therapie/behandeling
  - Ja, indien patiënt wilsonbekwaam + bevoegdheid toegewezen in zorgvolmacht

Opm:

Uitwerking zorgvolmacht kan ook als lastgever nog wilsbekwaam is

Voornameijk bij handelingen inzake vermogen (uitvoering betalingen, ...)

Beslissingen inzake persoon: voorrang aan wilsbekwame patiënt

CASUS

Zorgvolmacht voor echtpaar Nicole en Hugo

Zoon Ewout en dochter Helene hebben bevoegdheid om geldelijke verrichtingen uit te voeren

Ewout doet de betalingen op vraag van zijn vader

Na overlijden van moeder Nicole vraagt een bepaalde bank een bijkomende volmacht zodat Ewout betalingen kan verrichten

Geldt de zorgvolmacht niet als volmacht voor geldelijke verrichtingen?

JA

Wat als er nog geen beschermingsstatuut is?

- Zorgverlener/familie stelt vast dat patiënt soms verward, soms helder is
- Zorgvolmacht?
  - vw: wilsbekwaam + afwezigheid rechterlijke beschermingsmaatregelen
    - notarieel: bij twijfel ivm wilsbekwaamheid kan notaris attest opvragen via patiënt
    - onderhands: geen attest van wilsbekwaamheid vereist
    - post-factum controle → nietigverklaring indien onbekwaam op tijdstip van opstellen
  - uitwerking igv wilsonbekwaamheid (of eerder)
  - zonder gevolg voor handelingsbekwaamheid
  - uitoefening patiëntenrechten: hangt af van beoordeling zorgverlener omtrent wilsbekwaamheid

Wat als er nog geen beschermingsstatuut is?

- Bewindvoering
  - gevolg: handelingsonbekwaam voor in beschikking opgesomde handelingen
  - Uitoefening patiëntenrechten: hangt af van beoordeling zorgverlener omtrent wilsbekwaamheid

Vraag: Heeft het zin om procedure vanuit het ziekenhuis op te starten indien patiënt binnenkort het ziekenhuis zal verlaten?

Territoriale bevoegdheid vrederechter = verblijfplaats van de te beschermen persoon

Veronderstelt een zeker duurzaam karakter – ziekenhuis?

Enkele aandachtspunten in het kader van een aanvraag bewindvoering

- Gebruik van CRBP: geautomatiseerd verzoeckschrift + onlinestandaardformulier
- Medisch attest van ten hoogste 15 dagen oud (verzoek op grond van gezondheidstoestand)
  - standaardformulier vastgelegd bij KB
  - afgeleverd door erkende arts/psychiater
  - niet!
    - arts die bloed/aanverwant is van te beschermen persoon
    - arts die op enigerlei wijze verbonden is aan de instelling waar persoon zich bevindt
  - erkend?
    - specifieke erkenning → procedure + vw zullen vastgelegd worden in KB (wanneer?)

Enkele aandachtspunten in het kader van een aanvraag bewindvoering

- tot op heden: ook niet erkende artsen
  - HA
  - indien niet?
    - andere artsen bevragen
    - ≠ arts zh...maar praktijk (navraag ter griffie)
- sanctie igv afwezigheid
  - vóór recente wetswijziging: nietigheid
  - sedert 1/3/2019: geen sanctie in de wet dus ≠ strekkingen in rechtspraak
    - absolute onmogelijkheid/nood: motivatie + voldoende elementen die bescherming rechtvaardigen → vred. stelt arts aan (cfr. wettelijke bepaling)

Enkele aandachtspunten in het kader van een aanvraag bewindvoering

- geen absolute onmogelijkheid/nood: beoordelingsruimte bij rechter → indien verzoek ernstig + nood aan bescherming: mogelijkheid tot aanstellen van arts
- belang geneeskundige verklaring neemt af

Enkele aandachtspunten in het kader van een aanvraag bewindvoering

- Keuze van bewindvoerder adhv verklaring
  - persoonlijke voorafgaande verklaring ten overstaan van vrederechter of notaris
    - opname in centraal register
    - wijziging of herroeping mogelijk + registratie in register
  - verklaring van familiale bewindvoerder (= ouders/echtgenoot/wettelijk samenwonende/persoon met wie beschermde persoon een gezin vormt/lid naaste familie)
    - voorkeur omtrent aan te wijzen bewindvoerder
    - indien hij/zij mandaat zelf niet langer kan uitvoeren
    - akte in administratief dossier (te consulteren door vrederechter bij vervanging bewindvoerder)
- bewindvoerder aanvaardt opdracht + homologatie door vrederechter (tenzij...)

Enkele aandachtspunten in het kader van een aanvraag bewindvoering

- Keuze van bewindvoerder door vrederechter
  - bij gebrek aan verklaring of onmogelijkheid om keuze te volgen
  - bewindvoerder over persoon:
    - slechts 1 persoon (tenzij beide ouders)
    - bij voorkeur in familiale context
    - indien van toepassing ook bewindvoerder over vermogen (tenzij strijdig met belang)
  - bewindvoerder over vermogen
    - verscheidene bewindvoerders mogelijk
    - bij voorkeur in familiale context

Enkele aandachtspunten in kader van een opmaak zorgvolmacht

- Fysieke onmogelijkheid om te tekenen
  - fysieke onmogelijkheid wordt geacteerd in de notariële akte
  - getekend in samenzijn van 2 notarissen

Casussen in kader van toepassing cascadereregeling

CASUS

Patiënt BR

Reeds zeer lang relatie met partner M

Niet gehuwd – niet samenwonend

3 kinderen met partner M – M heeft kinderen niet erkend

M was ook 2maal getrouwd en heeft een dochter met 2de vrouw

In aanloop naar ziekenhuisopname bleef M vaak bij BR slapen om voor haar te zorgen

M wil dat BR na ontslag uit ziekenhuis bij zijn dochter gaat wonen

M en dochter willen niet dat kinderen BR hierover geïnformeerd worden

Wie is de wettelijke vertegenwoordiger?

Toepassing cascadereregeling: partner M speelt geen rol want niet samenwonend, dus kinderen van BR

Casussen in kader van toepassing cascadereregeling

CASUS

De vertegenwoordiger van patiëntenrechten is een andere persoon dan de houder van de zorgvolmacht

Nazicht draagwijdte zorgvolmacht – omschrijving van bevoegdheden

Bij overlappende bevoegdheid: kijken naar datum

Het is altijd de meest recente wilsverklaring die moet worden gevolgd.

Casussen in kader van toepassing cascadereregeling

CASUS

Dame opgenomen op afdeling neurologie

Ongehuwd – geen kinderen – wel betrokken ouders

Voor aanvraag VAPH: vader ondertekende documenten aangezien dochter dit zelf niet kon

Reactie VAPH: ongeldige ondertekening; enkel handtekening door vertegenwoordiger/bewindvoerder

Cascadereregeling cfr wet patiëntenrechten met ‘informele’ vertegenwoordiger (bijv. ouder) geldt enkel voor uitoefening patiëntenrechten

Er werd in casu bewindvoering aangevraagd – vader werd aangesteld als bewindvoerder

Casussen in kader van toepassing cascadereregeling

CASUS

Er zijn verschillende kinderen waarvan 1 zorgvolmachtdrager

Wie beslist over uitoefening patiëntenrechten?

- bevoegd volgens zorgvolmacht: zorgvolmachtdrager beslist want 1st gerangschikte
- niet bevoegd volgens zorgvolmacht:
  - kinderen (samen)
  - bij gebrek aan overeenstemming: zorgverlener

Bedankt voor jullie aandacht!

Nog vragen?

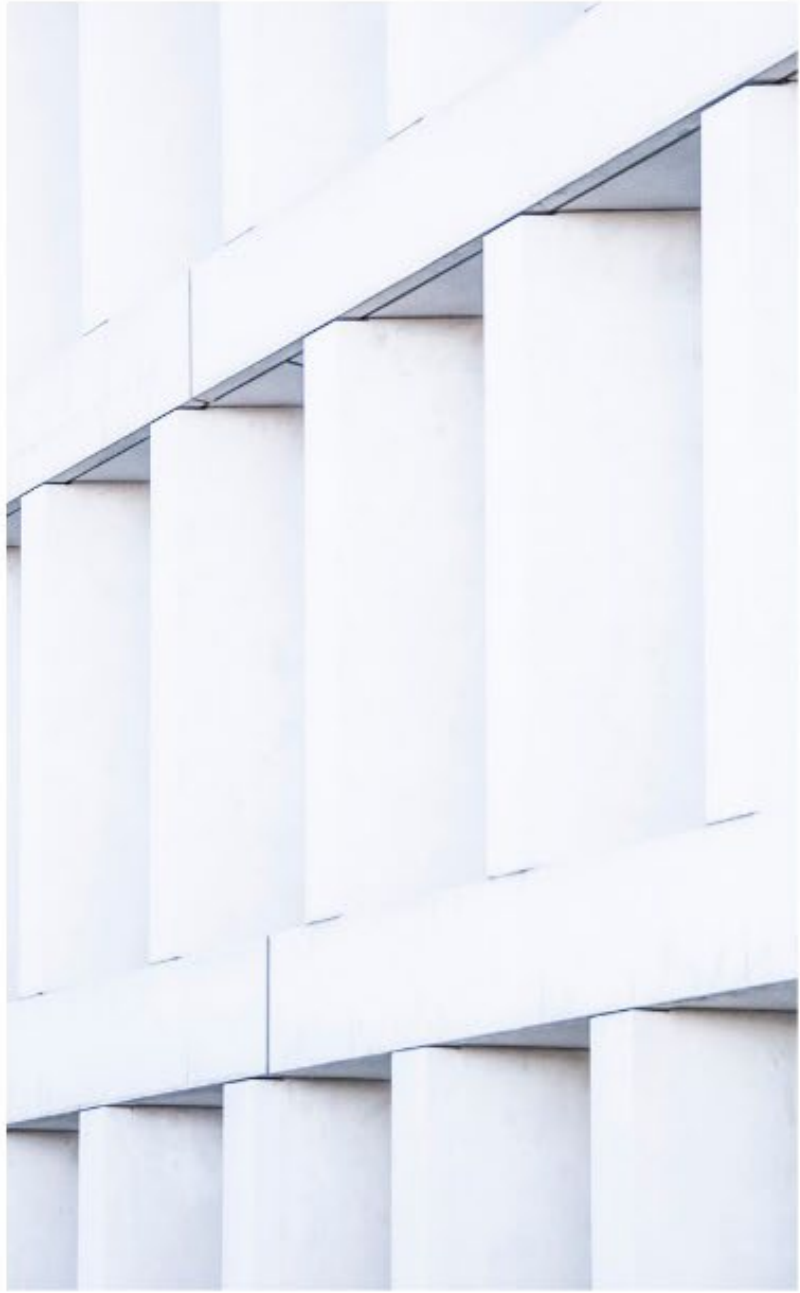
kim.devolder@mijnziekenhuis.be

Zie ook: nieuwe publicatie Zorgnet-Icuro

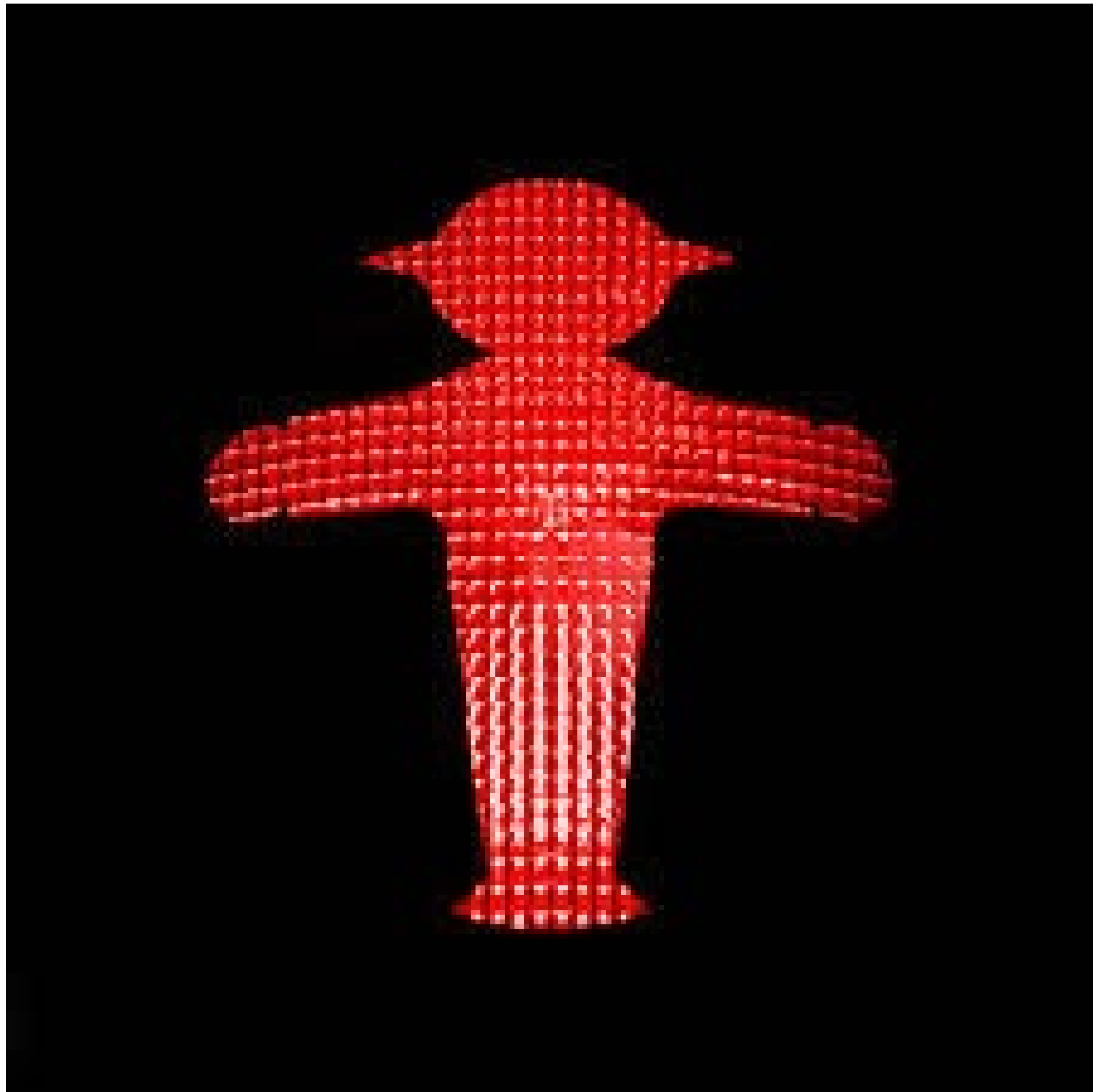
24 (AZG) en 26 (MM) oktober 2023

De wens van de patiënt veilig gesteld voor de toekomst

Ann Bracke

---

zorg

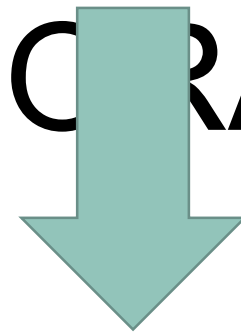
Het uitoefenen van het recht op fysieke integriteit en de patiëntenrechten
veronderstelt **wilsbekwaamheid**

Wilsbekwaamheid	Handelingsbekwaamheid
Feitelijke bekwaamheid -> iemand beschikt over voldoende geestelijk vermogen om zijn wil volwaardig te vormen	Juridische bekwaamheid -> iemand is bevoegd om de rechten waarover hij beschikt, zelf uit te oefenen
“kan doen”	“mag doen”

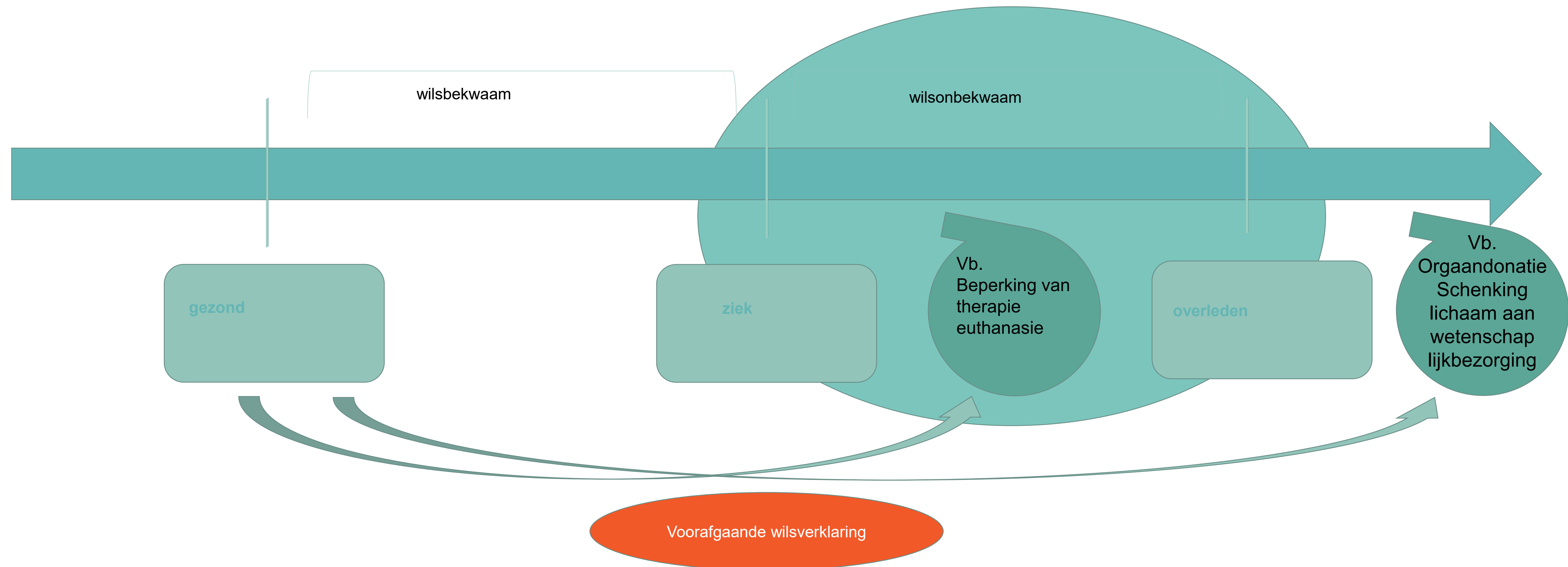
Wilsonbekwame patiënten genieten
dezelfde rechten als wilsbekwame patiënten !

INSTRUMENT VAN DE VOORAFGAANDE
WILSVERKLARING

I. Wat is een voorafgaande wilsverklaring zorg ?

Een verklaring, afgelegd door een wilsbekwaam persoon, voor een toekomstige situatie van wilsonbekwaamheid om te **anticiperen op zijn medische verzorging in de toekomst.**

Bij voorkeur onderdeel van **vroegtijdige zorgplanning (VZP)**

Continue proces van overleg tussen zorgverleners, patiënten en hun naasten/vertegenwoordigers over de doelen en de gewenste richting van de (levenseinde)zorg voor de patiënt voor het geval deze wilsonbekwaam zou worden en niet zelf meer zou kunnen beslissen (= **gedeeld beslissingsproces**)

-> doel :   - max. overeenstemming van zorgkeuze met voorkeur van patiënt
                     - last van emotioneel moeilijke beslissingen/conflicten vermijden   -
                     verbetering kwaliteit besluitvormingsproces

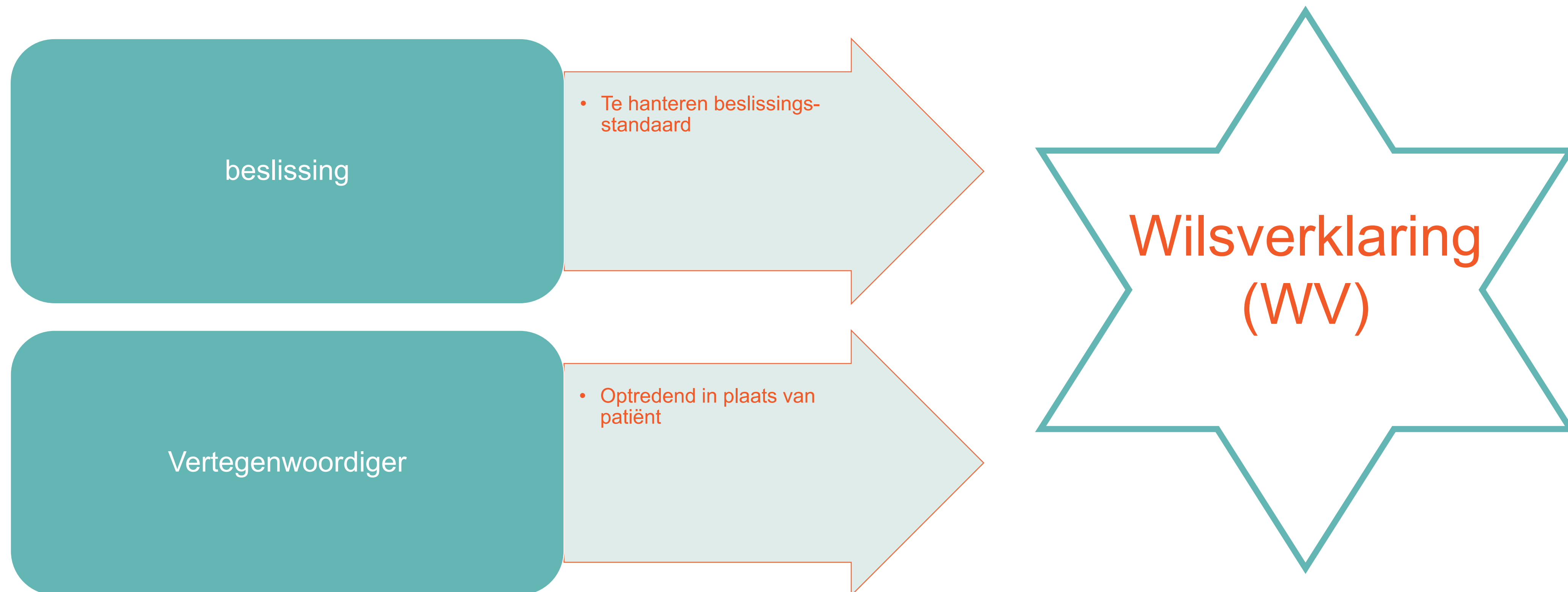
-> wijze :   resultaat verankeren in schriftelijke wilsverklaring

→ nieuw !   vanaf 01.11.2022 specifiek nomenclatuurnummer
                     (103692) huisartsen voor opmaak en opvolging van
                     VZP bij palliatieve patiënten.

→ Toekomst !   Ontwerp wijziging WPR “voorafgaande zorgplanning

II. Voorwerp van de wilsverklaring

Beslissing

1/ Subjectieve standaard = uitdrukkelijke wil

- **Duidelijke en precieze instructies** in WV
(aard + omstandigheden) rond te nemen beslissingen

2/ Objectieve standaard = vermoedelijke wil

- **Geen beslissingsstandaard** in WV

1/ subjectieve standaard

! Toekomst ontwerp WPR : "er dient rekening te worden gehouden met vooraf door de patiënt uitgedrukte wensen" -> zowel positief als negatief !

Verskil in uitvoering

Positieve wilsverklaring $\approx$ actuele toestemming

geen aansprakelijkheid bij gemotiveerde weigering van medisch* zinloze handeling

* Fysiologisch zinloos (geen enkel medisch effect) -> arts
waarde-oordeel patiënt

<-> kwantitatief zinloos (lage succesratio van behandeling) ->

<-> kwalitatief zinloos (minimaal resultaat of levenskwaliteit na behandeling) -> “ “

Negatieve wilsverklaring $\approx$ actuele weigering (ontbreken van IC)

wel strafrechtelijke, burgerrechtelijke en tuchtrechtelijke aansprakelijkheid bij niet naleving <-> geen aansprakelijkheid bij naleving (ook al <-> objectief belang patiënt)

! Onderscheid met DNR beslissing -> gaat niet uit van patiënt maar van behandelend arts, in samenspraak met behandelteam

2/ objectieve standaard

vermoedelijke wil patiënt

Waarden en opvattingen

Objectief medisch belang

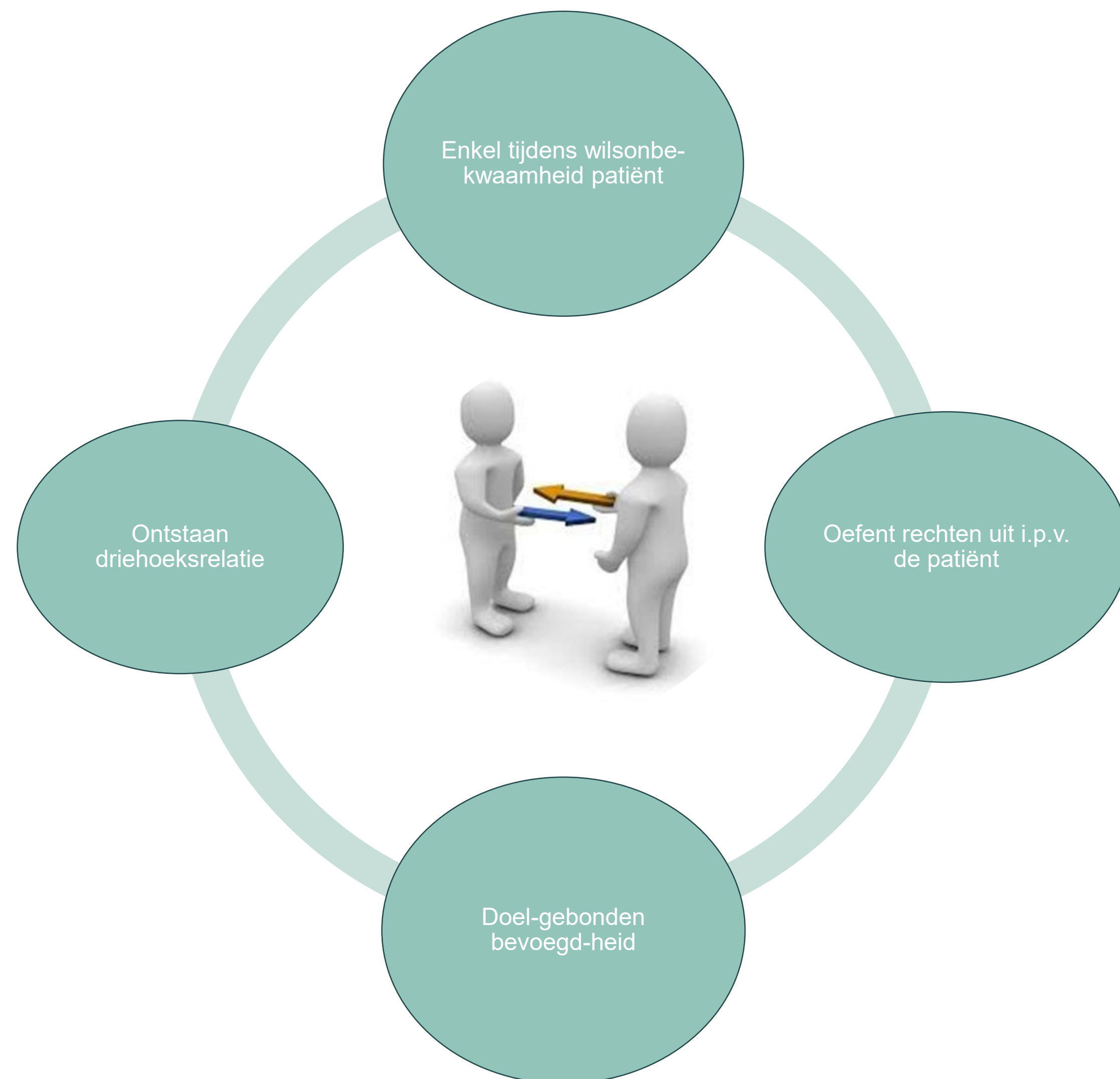
appreciatiebevoegdheid

vertegenwoordiger

Wilsonbekwame **patiënt** steeds, in verhouding tot zijn begripsvermogen, **betrekken** bij uitoefening PR !

VT kan **enkel actuele beslissingen** nemen, geen wilsverklaringen opstellen !

Moet steeds handelen in belang van patiënt!

VASTSTELLING WILSONBEKWAAMHEID

-> cruciaal voor activatie vertegenwoordiger !

Taak arts

-> professionele autonomie, beslist zelf wanneer en hoe

-> multidisciplinair overleg aangewezen

-> bekwaamheidsbeoordeling in concreto

-> cfr. functionele standaard : onderzoek van feitelijke mogelijkheden (taakspecifiek en contextafhankelijk) : begrips- en redeneervermogen/ vrijheid van wil/maken en uitdrukken van keuzes

Verskil vertegenwoordiger - vertrouwenspersoon (WPR) ?

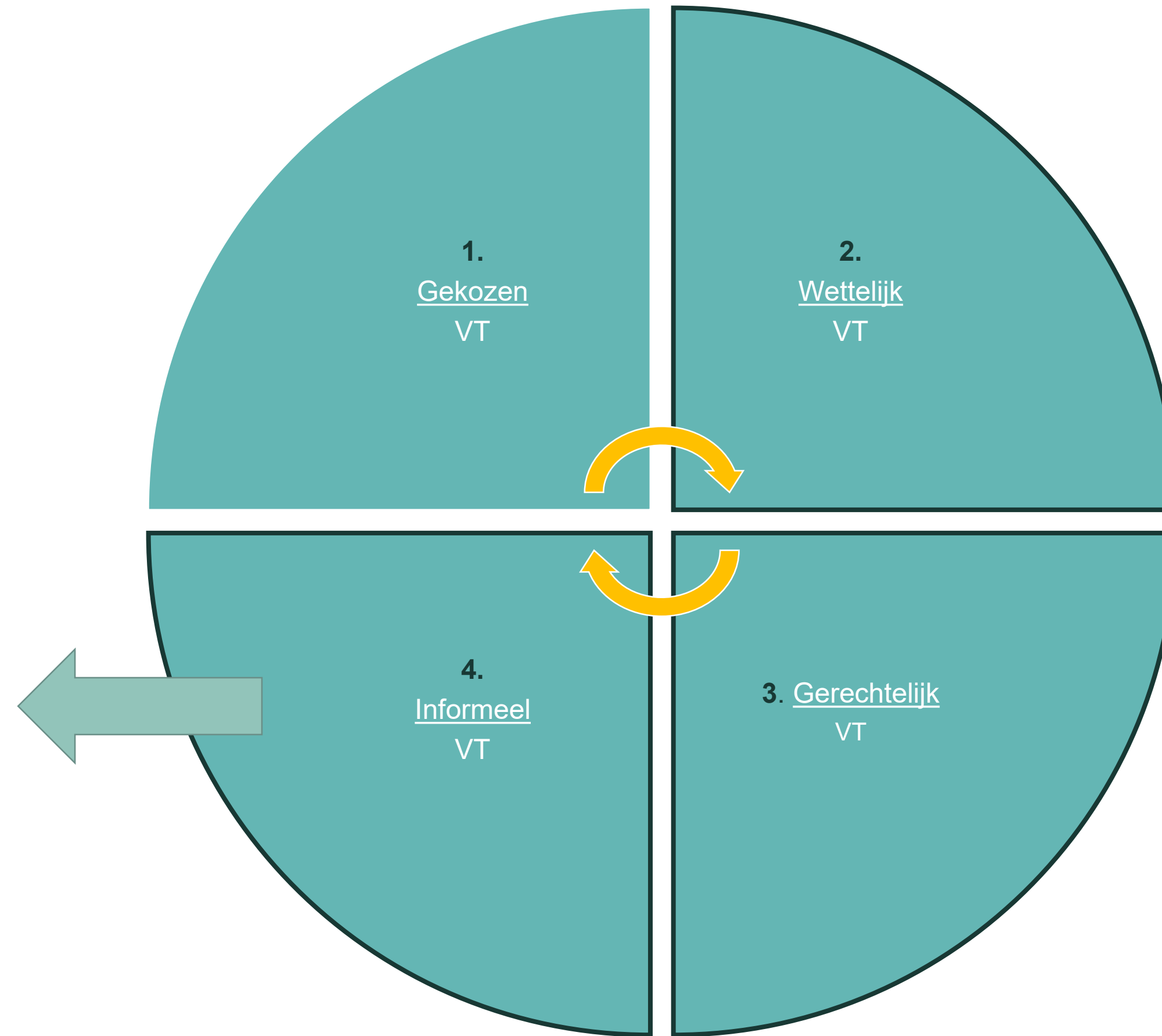
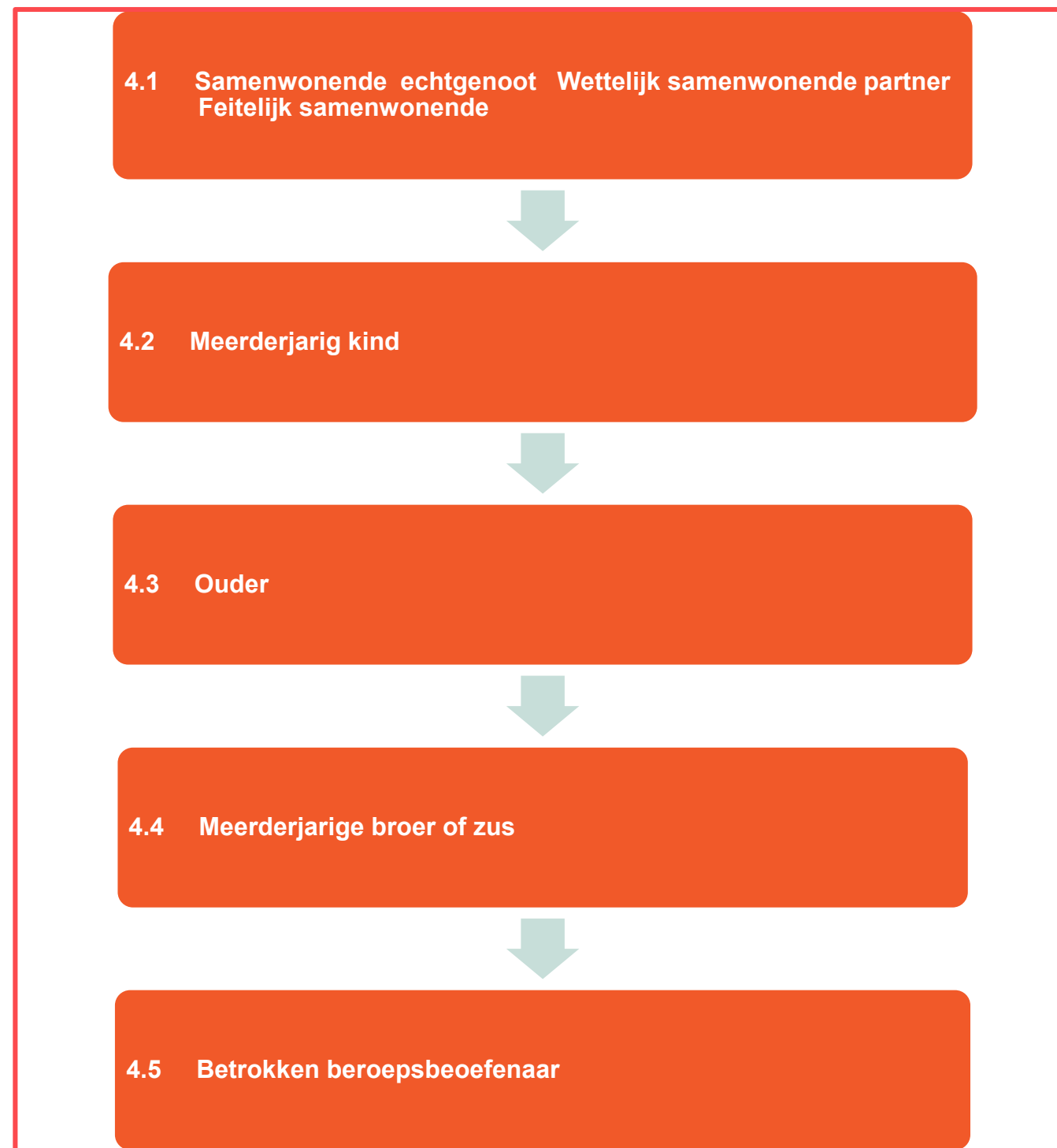
Vertrouwenspersoon = rol tijdens wilsbekwaamheid patiënt

- > welke ?
  - samen met patiënt : bijstandsfunctie
  - in plaats van patiënt: uitoefening beperkt aantal patiënte specificeren door patiënt (vb. recht op informatie, inzage dossier, afschrift patiëntendossier)
- > inwerkingtreding ? Onmiddellijk, maar eindigt bij wilsonbekwaamheid van patiënt
- > vormvereisten ? geen
- toekomst ! ontwerp WPR -> patiënt kan vertrouwenspersoon ook aanduiden als VT

VERTROUWENSPERSONEN

Welke soorten vertegenwoordigers zijn er ?

CA
SC
AD
ER
EG
E
L
I
NG

1/ GEKOZEN VERTEGENWOORDIGER

Patiënt duidt persoon naar keuze aan, die aanvaardt.

Beide personen moeten:

- Wilsbekwaam zijn op moment van aanduiding/aanvaarding
- Akkoord blijkt uit geschrift door beiden gehandtekend en gedateerd

! Toekomst ontwerp WPR : De koning kan de wijze bepalen waarop de patiënt desgevallend op elektronische wijze de VT kan aanduiden, alsook de wijze waarop een gezondheidszorgbeoefenaar kennis krijgt van de identiteit van de VT

-> Wettelijk model van machtigingsverklaring + elektronisch registratiesysteem

---

2/ WETTELIJK VERTEGENWOORDIGER

Ouders of voogd treden op, tenzij minderjarige zelf een VT heeft gekozen !

3/ GERECHTELIJK VERTEGENWOORDIGER = BEWINDVOERDER

Beschermingsstatuut onbekwamen gewijzigd in 2013 !

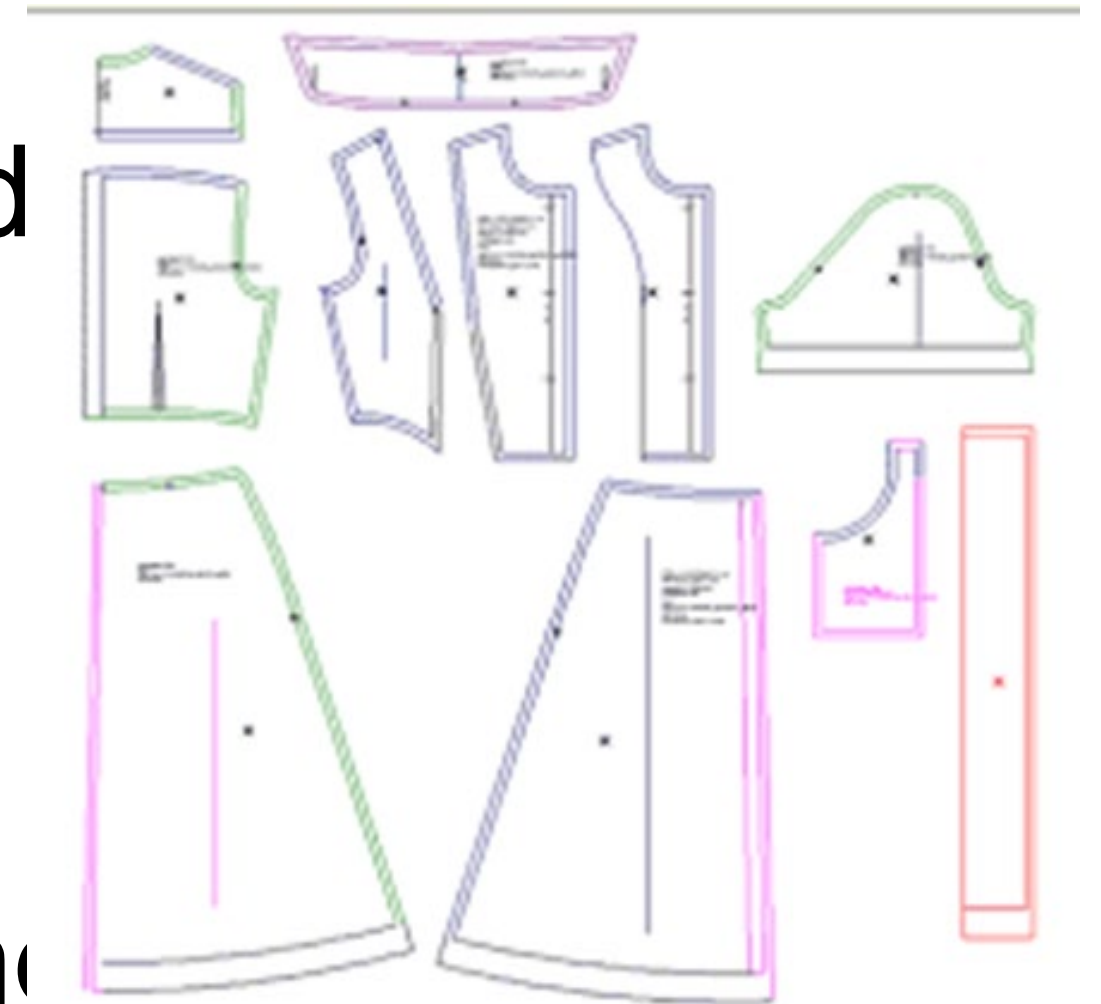
Voor alle meerderjarigen die 1/ wegens hun gezondheidstoestand geheel of gedeeltelijk, evt. tijdelijk, niet meer in staat zijn hun belangen behoorlijk waar te nemen 2/in staat van verkwisting

Uitgangspunt :

⇒ 1/ **maximale autonomie** en **bescherming op maat**

⇒ 2/ **subsidiariteit** : wettelijke of buitengerechtelijke bescherming

Beoordeling : vrederechter bepaalt de handelingen waarvoor betrokkene onbekwaam is (persoon en/of goederen -> aparte checklist). Voor alle niet opgesomde handelingen blijft betrokkene bekwaam !

Beschermingsregime : Voor elk van de handelingen waarvoor betrokkene onbekwaam is bevonden, moet vrederechter bepalen of een **stelsel van bijstand** (voorkeur) **dan wel vertegenwoordiging** wordt ingesteld.

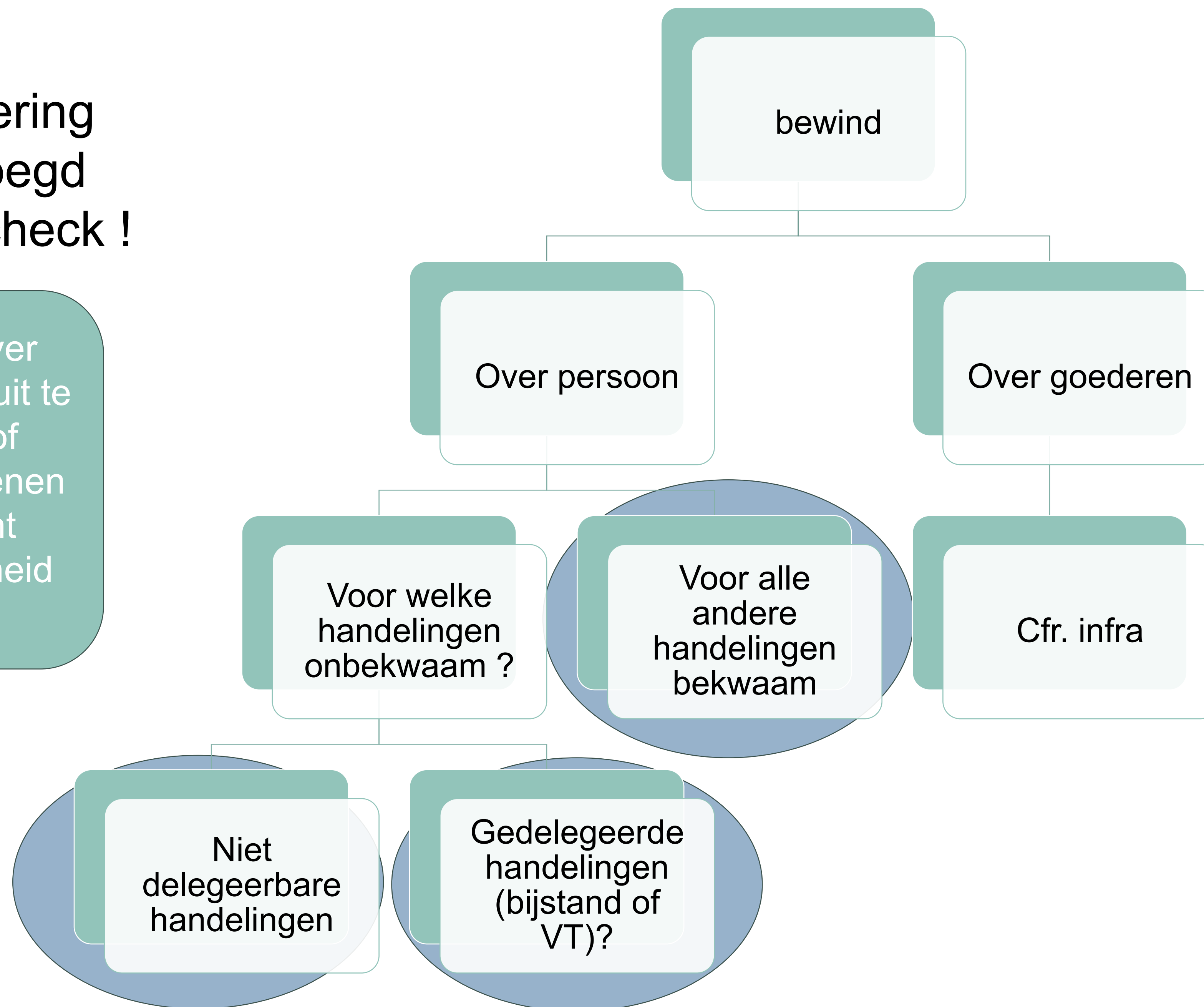
-> **Bijstand**: De beschermde persoon mag zelf, mits voorafgaande toestemming van de bewindvoerder, bepaalde handelingen stellen (<-> nietigheid handeling)

-> **Vertegenwoordiging** : De beschermde persoon mag niet meer zelfstandig handelen. De bewindvoerder treedt op in naam en voor rekening van de beschermde persoon (<-> nietigheid handeling).

! 28 hoogst persoonlijke handelingen die niet voor bijstand of vertegenwoordiging in aanmerking komen, ook al is betrokkene daarvoor onbekwaam verklaard (vb. sterilisatie, medisch begeleide voortplanting, euthanasie, abortus, orgaantransplantatie, ...)

Patiënt onder bewindvoering
niet automatisch onbevoegd
voor uitoefening PR -> check !

! Vrederechter oordeelt niet over bekwaamheid patiënt om PR uit te oefenen, maar bepaalt enkel of bewindvoerder PR kan uitoefenen bij onbekwaamheid van patiënt
! Enkel de arts kan bekwaamheid van patiënt beoordelen

Verschillende scenario's mogelijk voor uitoefening PR waarin arts steeds bekwaamheid beoordeelt :

- **arts oordeelt dat patiënte wilson bekwaam is voor uitoefening (bepaalde) PR**
  - > vrederechter heeft uitoefening PR gedelegeerd aan bewindvoerder :
bewindvoerder oefent de PR uit, tenzij het gaat om de hoogst persoonlijke handelingen
  - > vrederechter heeft uitoefening PR niet gedelegeerd aan bewindvoerder : de bewindvoerder kan geen PR uitoefenen, rangregeling wordt verder doorlopen
- **arts oordeelt dat patiënte wils bekwaam is voor uitoefening (bepaalde) PR**
  - > patiënt oefent zelf PR uit, ongeacht of vrederechter de uitoefening patiëntenrechten heeft gedelegeerd

4/ INFORMELE VERTEGENWOORDIGER

- ❑ bedoeling wetgever : 1 VT en geen collectief !
- ❑ bij 4.1 primeert feitelijke samenwoning
<-> controverser, o.a. :
  - echtgenoten verweven in echtscheiding
  - 1 van beide echtgenoten naar WZC
- ❑ rol van betrokken beroepsbeoefenaar : 2 ledig
  - ontbreken of onwil vorige schakels in hiërarchie
  - conflict tussen schakels zelfde rang

- ↳ - keuzerecht, geen plicht
- desgevallend bemiddeling

VT steeds onder toezicht van de arts

Arts heeft adviserende en toezichthoudende functie (marginale toetsing)

-> arts kan afwijken in belang van patiënt (*bedreiging leven/ernstige aantasting gezondheid*)
in multidisciplinair overleg en afwijking motiveren in dossier

-> invulling toezicht afhankelijk van soort VT ! Afwijking enkel mogelijk:

- gekozen VT** -> kan zich niet beroepen op **uitdrukkelijke wil** van patiënt, te bewijzen door elk mogelijk bewijsmiddel
- gerechtelijke VT** -> kan zich niet beroepen op **schriftelijke wilsverklaring**
- informele VT** -> kan zich niet beroepen op **schriftelijke wilsverklaring**

-> Hoe oefent arts controleplicht uit ?

➤ **In spoedeisende gevallen : minimale toetsing**

-> duidelijkheid omtrent bestaan/inhoud wil : naleven

-> onduidelijkheid over inhoud/bestaan wil : handelen in onmiddellijk belang van patiënt

➤ **In niet spoedeisende gevallen : maximale toetsing**

-> duidelijkheid omtrent bestaan/inhoud wil : naleven

-> onduidelijkheid : redelijke onderzoeksplicht (dossier, naasten)

! Toekomst : ontwerp WPR -> “wil” verengd tot “wilsverklaring”

III. Vormvereisten voor de wilsverklaring ?

-Geschrift vereist ?

- Aanstelling VT : bijzonder schriftelijk mandaat, gedateerd en getekend door patiënt én VT = **absolute vormvereiste** (geen modelformulier, uitz. euthanasie)

<-> vertrouwenspersoon : geen vormvereisten voor aanstelling (kan schriftelijk, hoeft niet)

- Beslissingsstandaard : schriftelijk te kennen gegeven, gedateerd en getekend door patiënt = **relatieve vormvereiste** (uitz. euthanasie)

<-> wat indien niet schriftelijk ? ook dan een uiting van de wil van de patiënt, maar grotere bewijsproblematiek voor VT -> voordeel van voorafgaande zorgplanning : indien arts op hoogte van niet schriftelijke wilsverklaring, moet hij hiervan voldoende aantekeningen maken in dossier

Cfr. arrest EHRM 5 juli 2015 Lambert/Frankrijk

- => In 1 document kunnen meerdere wilsverklaringen tegelijk worden opgenomen
vb. “wilsverklaring inzake mijn gezondheidszorg en mijn levenseinde” (<palliatieve Zorg Vlaanderen)

-Hoedanigheid opsteller ?

- Wilsbekwaamheid
- Meerderjarigheid niet vereist ! ook wilsbekwame minderjarige kan zelf en zelfstandig zijn patiëntenrechten uitoefenen, maar grotere bewijsproblematiek van wilsbekwaamheid (best opstellen met getuigen, bespreken met arts en toevoegen aan EMD) <-> uitz. euthanasie

-Geldigheidsduur ?

- Tot herroeping door wilsbekwame patiënt.
- Enkel laatste wilsverklaring is geldig

— **Bekendmaking wilsverklaring = taak patiënt !**

➤ Getuigen ? Niet verplicht (uitz. euthanasie)

-> Biedt wel meer waarborgen (identiteit en wilsbelang patiënt, authenticiteit van de wilsverklaring)

-> Nadien ook gesprekspartner bij uitvoering wilsverklaring.

➤ Registratie mogelijk ? Enkel indien onderdeel van zorgvolmacht (uitz. euthanasie)

! Alleszins laten toevoegen aan patiëntendossier (plicht arts < kwaliteitswet)

! Moet arts actief op zoek gaan naar wilsverklaring ? Cfr. controleplicht

Toekomst : wetsontwerp WPR -> Bij KB uit te werken model van machtigingsverklaring + registratie-systeem met databank toegankelijk voor zorgverstrekkers

---

Vermogen/zorg

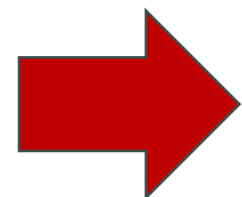
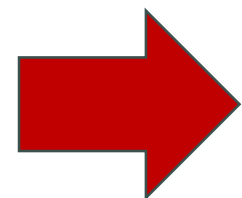

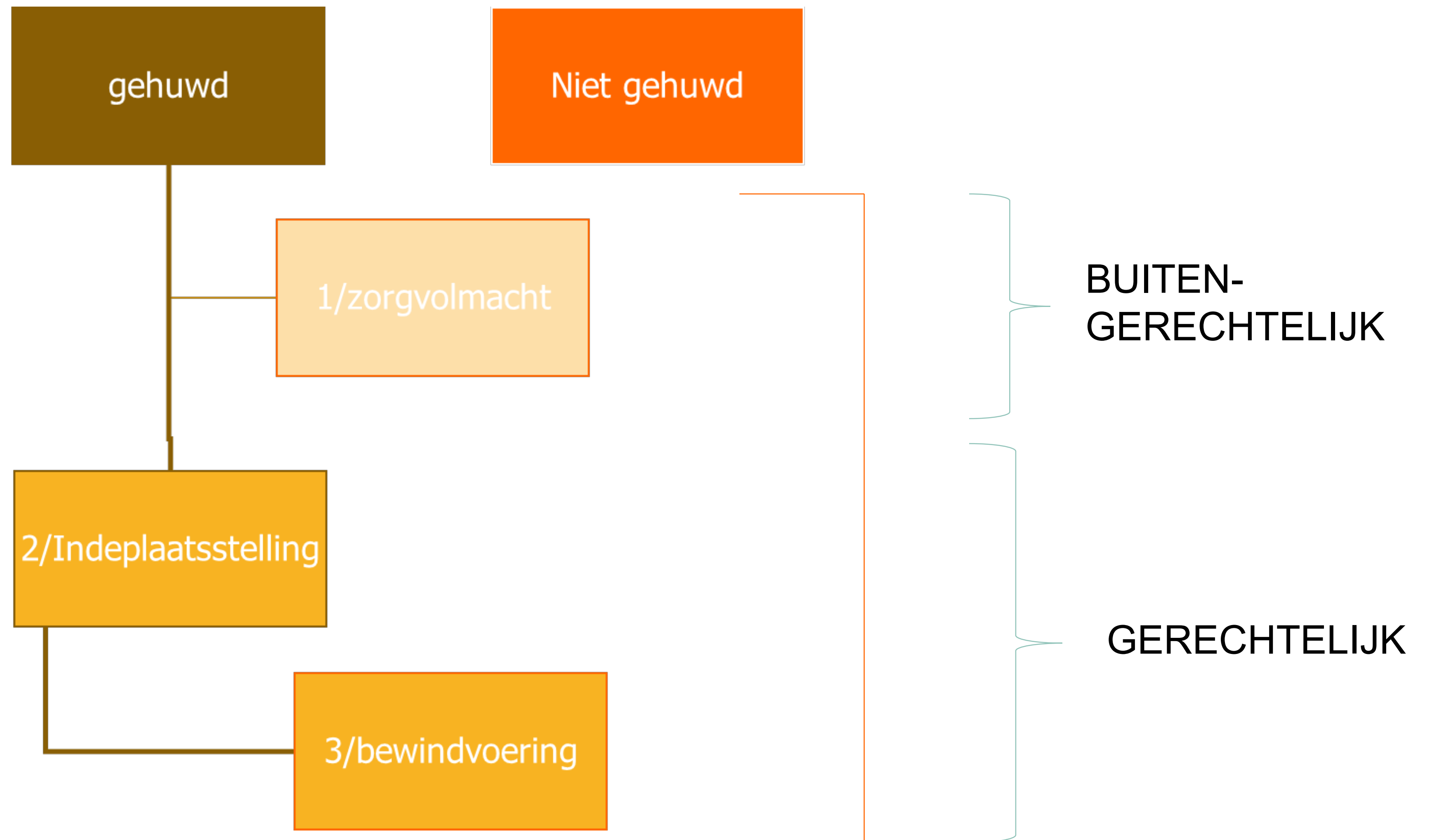
OPGELET VOOR GEMENGDE BESLISSINGEN

Vb. opname in ziekenhuis

- keuze voor ziekenhuis/WZC : uitoefening WPR
- financiële consequenties van keuze : vermogensbeslissing

Er is een akkoord van beide vereist om keuze te kunnen beslissen.
Opnamedocument dient ondertekend te worden door degene met
financieel mandaat (zoniet nietig)

IV. Buitengerechtelijke bescherming

zorgvolmacht

De zelf georganiseerde bescherming < Wet van 17 maart 2013
(in werking sedert 1 september 2014)

- Betrokkene stelt een lastgevingscontract op waarbij hij aan 1 of > personen naar keuze de bevoegdheid geeft om zijn vermogen **geheel** algemene zorgvolmacht) of **gedeeltelijk** (bijzondere zorgvolmacht) te beheren
- Sedert 1 maart 2019 kan ook de wilsverklaring (zorg) worden geïntegreerd in de zorgvolmacht !

≈ Lastgeving of volmacht = een handeling, waarbij een persoon aan een ander persoon de macht geeft om iets voor hem en in zijn naam te doen. Het contract komt slechts tot stand door de aanneming van de lasthebber (art. 1984 BW).

**Gewone volmacht
(lastgeving)
Art. 1984 e.v. B.W.**

Heeft enkel uitwerking
zolang de persoon
wilsbekwaam is

**Zorgvolmacht
Art. 490 BW**

Kan reeds uitwerking
hebben wanneer de
persoon nog
wilsbekwaam is

WAAROM EEN ZORGVOLMACHT OPSTELLEN ?

- Voorbereiding op fysieke/mentale onbekwaamheid tot vermogensbeheer
- Meer mogelijkheden qua successieplanning
- Geen (ongewenste) inmenging vrederechter
- Voorrang op gerechtelijke bescherming
- Mogelijkheid tot specifieke instructies bij uitvoering zorgvolmacht

WAARVOOR EEN ZORGVOLMACHT OPSTELLEN ?

Mogelijkheid tot globale regeling

1/ initieel enkel voor vermogensrechtelijke bevoegdheden (goederen) :

- daden van **beheer** = instandhouden van vermogen

(vb. bankverrichtingen, schulden betalen, ontvangst pensioengelden, spaar-en beleggings-

verrichtingen, verhuren < 9 jaar,...)

- daden van **beschikking** = doet een goed uit vermogen verdwijnen of vestigt er een zakelijk recht op

(vb. aan-en verkoop, verhuren > 9 jaar, schenking, herbeleggen, afsluiten/wijzigen van kredietopening, ...)

huwelijkscontract of samenlevingscontract, voorkeur verblijf,

---

2/ sinds wet 21.12.2018 ook voor persoonsrechtelijke bevoegdheden

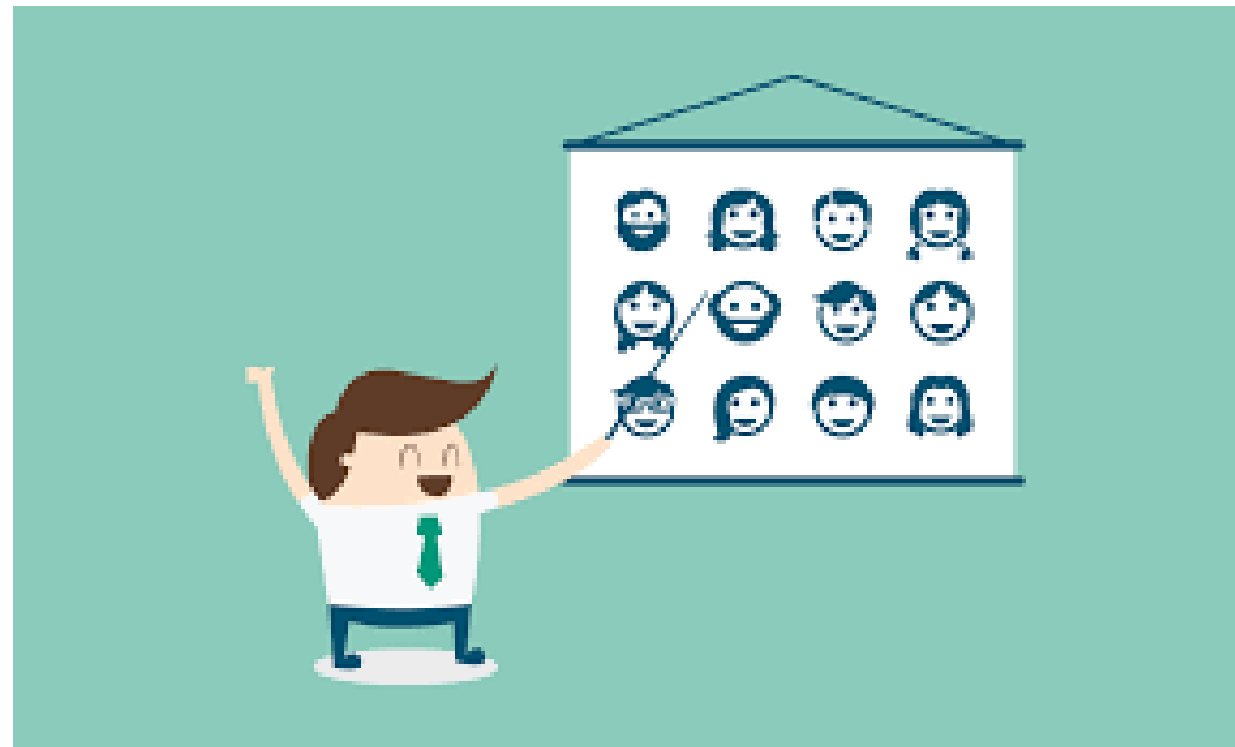
- Uitoefening wet patiëntenrechten
- Keuze om zo lang mogelijk thuis verzorgd te worden of net niet
- Keuze/voorkeur voor welbepaalde zorginstelling (ziekenhuis, WZC)
- Uitoefenen rechten op bescherming persoonlijke levenssfeer, waaronder verwerken van persoonsgegevens, toegang tot woon-of verblijfplaats....
- Religie of levensbeschouwing
- Beslissingen rond levenseinde

VOORWAARDEN VOOR EEN RECHTSGELDIGE ZORGVOLMACHT

Hoedanigheid van zorgvolmachtgever (door wie) ?

Elke wilsbekwame meerderjarige of ontvoogde minderjarige waarvoor nog geen gerechtelijke beschermingsmaatregel (i.e. bewind) werd geregeld

---

- Hoedanigheid van de zorgvolmachtdrager (t.a.v. wie) ?

- Principe: vrije keuze

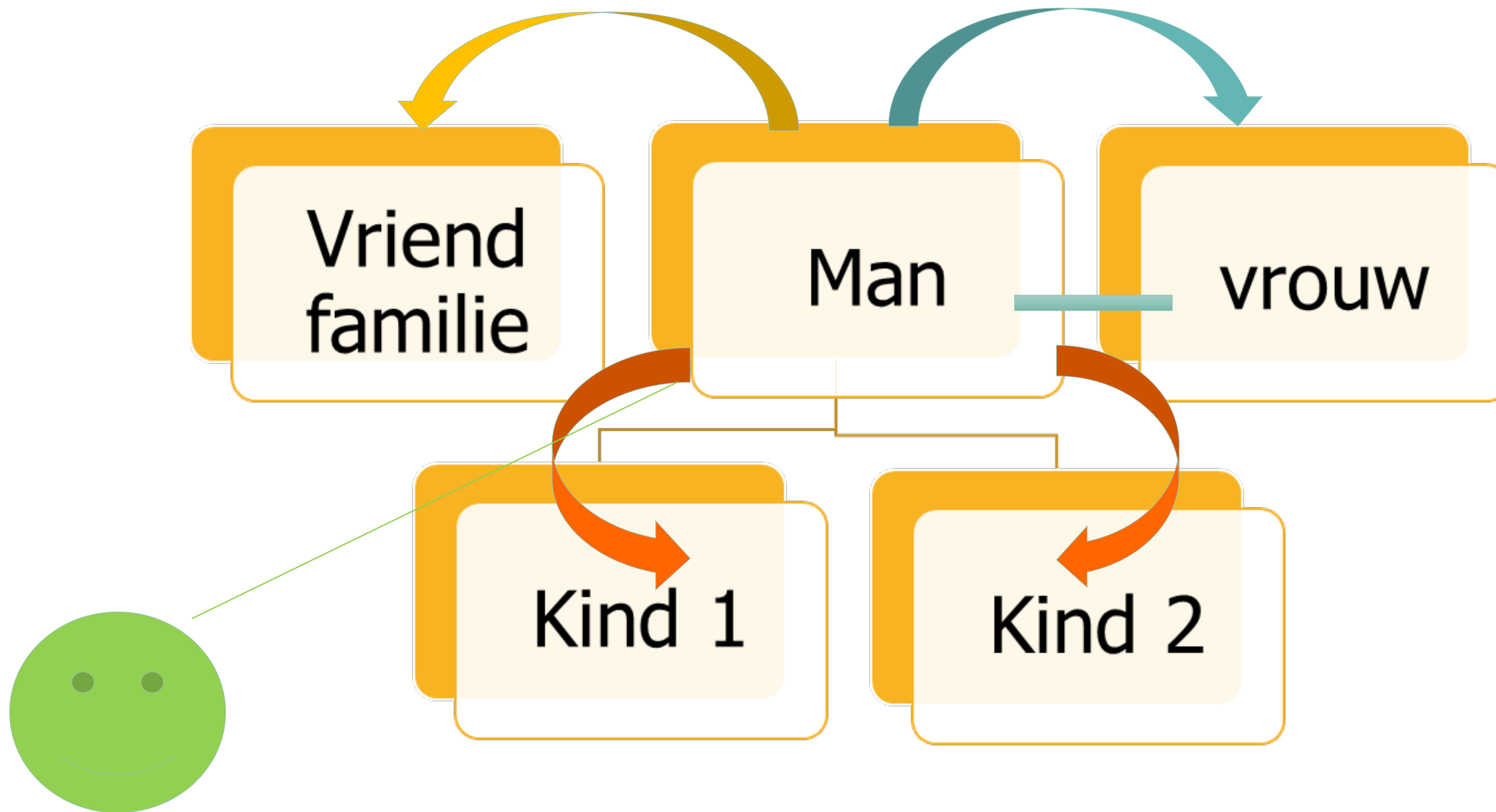
- Aantal : 1 of meer volmachtdragers, die aanvaarden :

- meerdere -> te bepalen : handelen als team of afzonderlijke bevoegdheden
- opvolger(s) (1^e kan/wil niet langer) ad hoc (bij belangenconflicten)
- Vertrouwenspersoon

- Bezoldiging :

- tussen echtgenoten en kinderen : doorgaans onbezoldigd
- Verdere familie of derde: evt. bezoldiging -> grotere aansprakelijkheid !

- volmachtdrager : beheer vermogen + schenkingen aan kinderen
- volmachtdrager opvolger : beheer vermogen
- volmachtdrager ad hoc : successieplanning
- vertrouwenspersoon

VORM EN GELDIGHEIDSVEREISTEN ZORGVOLMACHT

- Uitdrukkelijke vermelding **doel** (organisatie van buitengerechtelijke bescherming)
- **Schriftelijke** volmacht :
  - onderhands geschrift
  - notariële akte (voor alle beschikkingen over onroerende goed en handelingen die sowieso tussenkomst notaris vereisen)
- **Registratie** zorgvolmacht in Centraal Register van Lastgevingen (CRL) hetzij via griffie vredegerecht (na voor eensluidend verklaard afschrift verkregen op burgerlijke stand - voor onderhands geschrift) hetzij via notaris <->
sanctie : niet-uitvoerbaarheid vanaf wilsonbekwaamheid
-> te consulteren door betrokkenen via www.naban.be of www.izimi.be

Biedt tussenkomst notaris meer garanties op geldigheid ?

- Expertise om te informeren en te helpen bij opstelling
  - Mogelijkheid tot authentieke afschriften
  - Identiteit en datum wilsverklaring krijgen authentieke bewijswaarde
- <-> wilsbekwaamheid geen authentieke bewijswaarde

marginale controleplicht wilsbekwaamheid door notaris

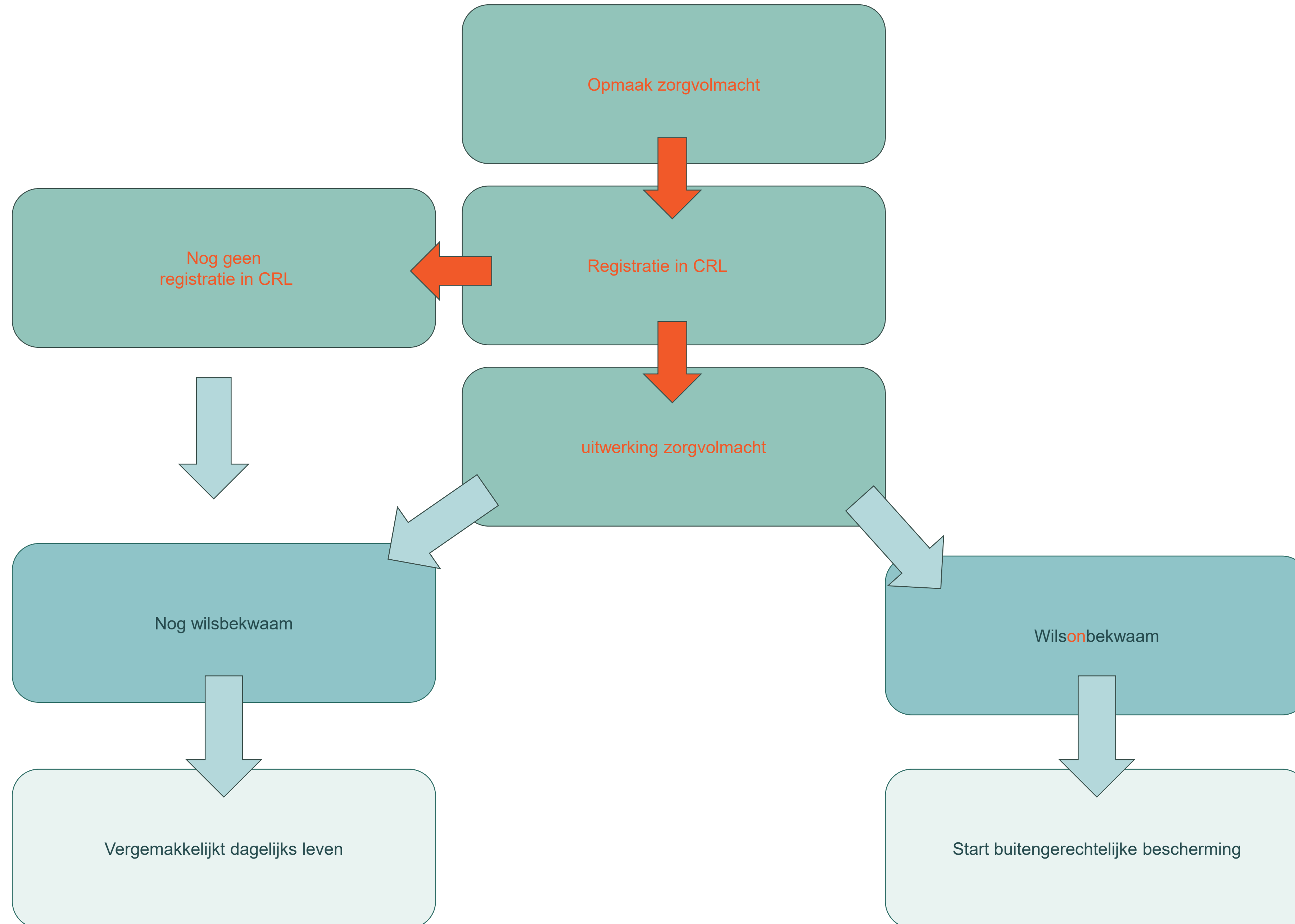
(cfr.

INWERKINGTREDING EN GELDIGHEIDSDUUR

- **Ingangsdatum** zelf te kiezen door lastgever (cfr. volgende slide) :
  - ✓ hetzij reeds bij wilsbekwaamheid (! lastgever blijft zelf handelingsbekwaam!)
  - ✓ hetzij pas vanaf wilsonbekwaamheid -> lastgever kiest op voorhand hoe dit moet worden vastgesteld (vb. vaststelling door 2 onafhankelijke artsen)
- **Onbeperkte geldigheidsduur, tenzij :**
  - ✓ i.g.v. wilsonbekwaamheid -> zolang deze duurt
  - ✓ lasthebber/lastgever (zolang wilsbekwaam) herroept (registratie in CRL)
  - ✓ lasthebber overleden, onbekwaam, failliet, in CSR, ...
  - ✓ beëindigd/aangepast door vrederechter

GEVOLGEN VAN DE ZORGVOLMACHT

- **Geen handelingsonbekwaamheid** van volmachtgever door zorgvolmacht
- **Geen legitimatie vereist** voor volmachtdrager na registratie zorgvolmacht
- **Volmachtdrager is verantwoordelijk** voor correcte uitvoering van lastgeving
- **Geen automatische controle** op uitvoering, tenzij in volmacht aangegeven dat lasthebber op bepaalde tijdstippen verslag moet uitbrengen bij aangeduide derde

---

PROBLEMEN BIJ AANVANG OF UITVOERING ONDERVANGEN

1/ **vrede rechter** (ambtshalve of verzoekschrift)

-> Opties :

- Volmacht aanvullen (vb. vorm- of machtigingsvereisten opleggen)
- Volmacht geheel/gedeeltelijk beëindigen i.f.v. belang lastgever
- Omzetten naar of aanvullen met gerechtelijke bescherming

2/ **strafklacht** bij politie/openbaar ministerie/BP stelling bij onderzoeksrechter

-> Bij vermoeden van fraude, misbruik, achterhouden van gelden

V. Gerechtelijke bescherming

indeplaatsstelling

Wanneer één van beide echtgenoten wilsonbekwaam wordt, kan de wilsbekwame echtgenoot aan de familierechtbank de bevoegdheid vragen om namens de wilsonbekwame echtgenote te mogen optreden.

- > bij inwilliging verzoek door rechtbank, mag wilsbekwame echtgenoot alle rechtshandelingen stellen **namens de wilsonbekwame echtgenoot**
- > indeplaatsstelling **leidt niet tot handelingsonbekwaamheid** van te beschermen persoon
- > **geen controle op indeplaatsstelling** (geen verslag aan familierechtbank)

V. Gerechtelijke bescherming

bewindvoering

Een gerechtelijk beschermingsstatuut, door de vrederechter toegekend en gecontroleerd, voor personen die zelf niet langer in staat zijn omwille van **fysieke en/of mentale redenen** om hun belangen geheel of gedeeltelijk, tijdelijk of definitief, te behartigen. Deze belangen kunnen al dan niet van financiële aard zijn.

AANVRAAGPROCEDURE

- Verzoek via **Online standaardformulier** in te vullen op de website van het Centraal Register van de Bescherming van de Personen (CRBP) - <https://www.rechterlijkebescherming.be/>
- Bijvoegen van **omstandig medisch attest** (*)
- <-> *in uiterste noodgevallen kan er van deze voorwaarden afgeweken worden en stelt de vrederechter zelf en arts aan om de nodige medische vaststellingen te doen*
- **Hoorzitting** met te beschermen persoon, familie (ter plaatse of op vredegerecht)
- **Beslissing vrederechter** :
indien bewind -> aanstelling bewindvoerder (over persoon en/of over goederen)

---

* **Omstandig medisch attest :**

vormelijk

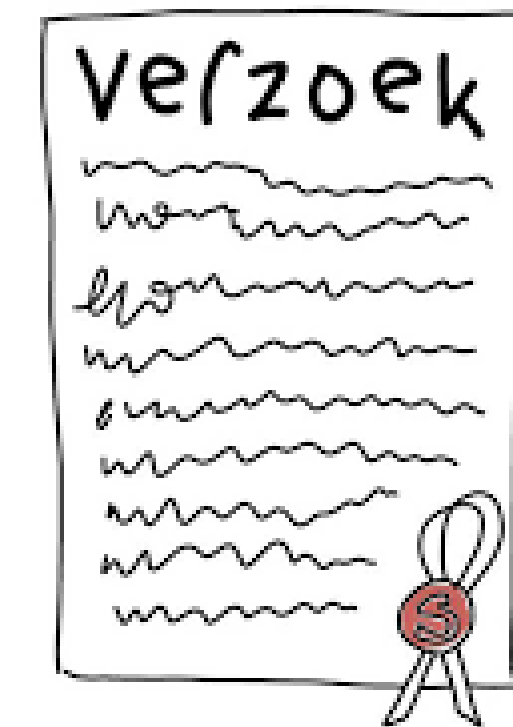
- Standaardformulier (vastgesteld bij KB van 29 juli 2019)
- Opgesteld door een (“erkende”) arts of psychiater :
  - voorwaarden voor “erkenning” nog niet bepaald bij KB
  - geen bloed- of aanverwant van de te beschermen persoon of van de verzoekende partij
  - niet verbonden aan de instelling waar de te beschermen persoon verblijft
  - de behandelende arts mag de verklaring opstellen
- Max. 15 dagen oud op moment van indiening

inhoudelijk

- Motiveren waarom bewindvoering nodig is, voor vermogensbeslissingen, persoonlijke beslissingen of allebei
  - Hetzij na medisch onderzoek
  - Hetzij na recente consultatie van medisch dossier

Wie kan verzoek indienen ?

- De te beschermen persoon zelf
- Elke belanghebbende (familie, naasten, zorgvoorziening,...)
- De procureur des Konings
- De vrederechter ambtshalve
(bij procedure gedwongen opname, internering, omschakeling lastgeving)

WIE MAG BEWINDVOERDER ZIJN ?

- 1/ **voorkeur betrokkene** uitgedrukt in voorkeursverklaring : verklaring afgelegd door te beschermen persoon zelf – toen hij nog wilsbekwaam was - aan vrederechter verblijfplaats of notaris
- 2/ **familiale bewindvoerder** : een naaste of iemand uit familie
- 3/ **professionele bewindvoerder** : vb. advocaat, notaris, accountant,...

Zijn uitgesloten :

- personen die zelf onder (buiten) gerechtelijke bescherming staan
- rechtspersonen (bijv. OCMW), uitzondering een private stichting of stichting van openbaar nut
- bestuurders of personeelsleden van instelling waar te beschermen persoon verblijft
- personen ontzet uit ouderlijk gezag

Bij problemen met aangestelde bewindvoerder : Elke belanghebbende/beschermde persoon zelf/bewindvoerder zelf/PDK kunnen de vrederechter (die ook ambtshalve kan) vatten om de aangestelde bewindvoerder te laten vervangen of diens bevoegdheden te laten wijzigen

---

WIE/WAT VERTROUWENSPERSOON ?

- De beschermde persoon heeft het recht zich tijdens het bewind te laten bijstaan door één of meer vertrouwenspersoon/personen
  - Aanwijzing ? – door betrokkene zelf in de voorkeursverklaring (vóór start bewind)
    - op verzoek van betrokkene, elke belanghebbende of pdk (tijdens bewind)
    - ambtshalve door vrederechter, bij gebreke aan vorige
- Opdracht : Treedt als bemiddelaar op tussen de BV over persoon/BV over goederen/beschermde persoon, vertolkt mening van beschermde persoon in de bij de wet bepaalde gevallen indien hij daar zelf niet toe in staat is of ondersteunt hem bij het uiten van zijn mening ingeval hij dit niet zelfstandig kan en oefent toezicht uit op de goede werking van het bewind;
- Deze vertrouwenspersoon is te onderscheiden van de vertrouwenspersoon in andere wetgeving (vb. Patiëntenrechtenwet, Euthanasiewet, Wet bescherming geesteszieke)

INHOUD VAN BEWINDVOERING

Cfr. supra, vrederechter bepaalt welke handelingen de te beschermen persoon enkel met bijstand dan wel via vertegenwoordiging kan stellen (gebruik van checklist + evt. andere handelingen) en stelt vervolgens bewindvoerder aan over goederen en/of persoon voor die handelingen. Voor alle overige handelingen blijft de te beschermen persoon bevoegd.

Opgelet ! Geen bewind mogelijk van 28 hoogstpersoonlijke handelingen BW), o.a.

Verlenen van toestemming tot sterilisatie of tot een handeling van medisch begeleide voortplanting   Verzoek tot euthanasie

Verzoek tot uitvoering van een zwangerschapsafbreking

Verlenen van toestemming tot afneming van bloed en bloedderivaten

Verlenen van toestemming tot het wegnemen van organen

GEVOLGEN VAN DE BEWINDVOERING

Bewind leidt tot **handelingsonbekwaamheid van de betrokkene** voor die rechtshandelingen die de vrederechter aanduidt

- persoon kan dan niet meer zelf optreden
- doet hij dat toch, dan kan rechtshandeling vernietigd worden door rechter op verzoek van bewindvoerder (of door betrokkene zelf na opheffing bewind)

CONTROLE OP DE BEWINDVOERING

Door vrederechter :

- Bewindvoerder over de persoon : vrederechter bepaalt tijdstip/omstandigheden en wijze waarop bewindvoerder verslag moet uitbrengen
- Bewindvoerder over de goederen : min. jaarlijks schriftelijk verslag (naast begin- en eindverslag)
- Meldingen van problemen m.b.t. uitvoering bewind door elke belanghebbende
-> vervanging aangestelde bewindvoerder en/of wijziging bewind

---

Verskil tussen bewindvoering en zorgvolmacht

zorgvolmacht	bewind
Meerderjarigen	Meerderjarigen
Buitengerechtelijke bescherming	Gerechtelijke bescherming
Vermogen/persoon	Vermogen/persoon
Eigen keuze lasthebber	Aanduiding door rechter, tenzij verklaring van

BESLUIT EN AANBEVELINGEN

Zorg

- Voorkeur : WV (< VZP)
- WV : VT + beslissing

Vermogen

- Organisatie + controle

Zorg

- Verschillende rollen arts
- Wilsbekwaamh. vaststellen

Vermogen

- Handelingsbekwaam ?

Wens patiënt veilig gesteld

—

Volg ons:

www.twitter.com/azgroeninge

www.facebook.com/azgroeningekortrijk

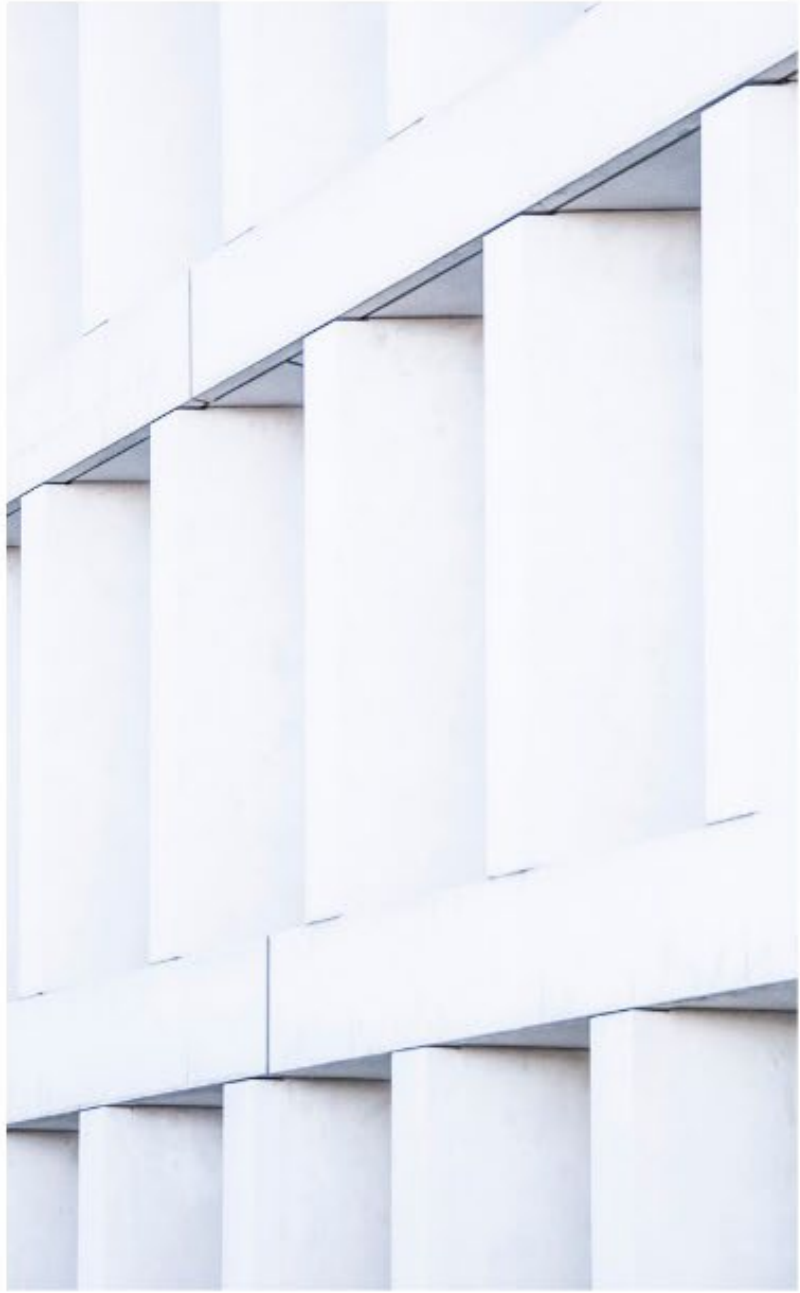

www.instagram.com/azgroeninge

www.linkedin.com/company/azgroeninge/

24 en 26 oktober 2023

**Ervaringen vanuit de implementatie
van zorgvolmachten en
beschikkingen van bewindvoering**

**De flow in az groeninge als
voorbeeld**

Ombudsdienst az groeninge

Oorsprong

Ervaringen kennen hun oorsprong vanuit de interne vertaling van de aanstellingen van vertrouwenspersoon en vertegenwoordiger 'Rechten van de Patiënt'

- Formulier aanwijzing vertrouwenspersoon RvP
- Formulier aanwijzing vertegenwoordiger RvP

Aanwijzing van een VERTROUWENSPERSOON

wet van 22 augustus 2002 betreffende de patiëntenrechten (art 7§2, art 9§2, art9§3)

Ik, ... (voornaam en naam patiënt), wijs hierbij de volgende persoon aan als mijn vertrouwenspersoon die ook zonder mijn aanwezigheid volgende rechten kan uitoefenen:

o **zich informeren over mijn gezondheidstoestand en de vermoedelijke evolutie ervan**

Periode: .....
 (vb tot een bepaalde datum, voor onbepaalde duur, ...)

Naam van de beroepsbeoefenaar bij wie dit recht geldt (vb huisarts,...):
 .....

o **mijn patiëntendossier inzien**

Periode: .....
 (vb voor onbepaalde duur, tot een bepaalde datum, ...)

Naam van de beroepsbeoefenaar bij wie dit recht geldt (vb huisarts,...):
 .....

o **een afschrift vragen van mijn patiëntendossier**

Periode: .....
 (vb voor onbepaalde duur, tot een bepaalde datum, ...)

Naam van de beroepsbeoefenaar bij wie dit recht geldt (vb huisarts,...):
 .....

▪ **Identiteitsgegevens van de patiënt :**

- adres: .....
- telefoonnummer: ..... geboortedatum: .....

▪ **Identiteitsgegevens van de vertrouwenspersoon**

- voornaam en naam: .....
- adres: .....
- telefoonnummer: ..... geboortedatum: .....

Opgemaakt te ..... op datum .....

Handtekening patiënt

Aanwijzing van een VERTEGENWOORDIGER

in het kader van de vertegenwoordiging van de patiënt

Art. 14 §1 van de wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt

- Ik ondergetekende ..... wijs hierbij de volgende persoon aan als mijn vertegenwoordiger indien ik zelf niet in staat ben om beslissingen te nemen over de aan mij te verstrekken gezondheidszorgen en niet zelf mijn rechten als patiënt kan uitoefenen.

▪ **Identiteitsgegevens van de patiënt :**

- Naam en voornaam :
- adres :
- telefoonnummer :
- geboortedatum :

▪ **Identiteitsgegevens van de vertegenwoordiger**

- Naam en voornaam :
- adres :
- telefoonnummer :
- geboortedatum :

Opgemaakt te ..... datum : ..... Handtekening patiënt

- Ik aanvaard de aanwijzing als vertegenwoordiger en zal ik naar best vermogen de patiënt vertegenwoordigen indien hij daar zelf niet toe in staat is.

Opgemaakt te ..... datum : ..... Handtekening vertegenwoordiger

---

Reden

Mynexuzhealth **18/04/2017**: Europese dag van de Rechten van de patiënt

openstellen van het elektronisch patiëntendossier voor de patiënt -> vrij snel volgden de vragen of partner en/of kinderen toegang konden krijgen

Ofwel rechtstreeks door hen te bewerktstellen via de website www.mynexuzhealth.be

Ofwel expliciete boodschap vanuit mynexuzhealth 'zich wenden tot ombudsdienst'

Kan ik als patiënt iemand toegang geven tot mijn dossier? (Inzage dossier derden)

Ja, dit kan mits u als patiënt hiervoor een volmacht geeft, een vertrouwenspersoon aanwijst. De aangewezen vertrouwenspersoon kan via 'mynexuzhealth' toegang krijgen tot het medisch dossier van de patiënt.

In drie verschillende hoedanigheden kan u medische rechten van een patiënt beoefenen:

▼ Vertrouwenspersoon

Een vertrouwenspersoon kan zich informeren over de gezondheidstoestand, het **patiëntendossier inkijken** en een afschrift vragen van het patiëntendossier. De patiënt kan op elk moment aan de beroepsbeoefenaar (bv. arts) meedelen dat de vertrouwenspersoon niet meer mag optreden zoals eerst aangegeven.

Wanneer een formulier inleveren bij **de ombudsdienst** van uw ziekenhuis?

- Indien de patiënt het zelf niet kan inleveren
- Wanneer de patiënt niet in staat is om het formulier te ondertekenen

Een aanvraag kan u indienen op volgende wijze:

▼ Website: www.mynexuzhealth.be

Stap 1: Download het formulier 'Aanwijzing van een vertrouwenspersoon'. U vindt het formulier [hier](#) terug.

Stap 2: Vul het formulier **volledig** in. **Kruis aan of kleur de bolletjes in** van de rechten die u toewijst aan de vertrouwenspersoon. Bij **'Periode'** vult u '(on)bepaalde duur' of 'tot overlijden' in. Is het voor een "bepaalde duur", vul aan met een einddatum.

U ontvangt een bericht zodra het dossier gekoppeld is aan uw vertrouwenspersoon. Vanaf dan kan de vertrouwenspersoon inloggen in zijn mynexuzhealth-dossier. Wanneer de vertrouwenspersoon op zijn naam klikt, eens ingelogd, dan kan deze persoon wisselen tussen de gekoppelde dossiers.

De patiënt kan op elk moment aan de beroepsbeoefenaar (bv. arts) meedelen dat de vertrouwenspersoon niet meer mag optreden zoals eerst aangegeven.

► Applicatie: 'mynexuzhealth'

▼ Vertegenwoordiger

Als patiënt kan u een volmacht verlenen aan een vertegenwoordiger. Dit wordt gedaan wanneer de patiënt niet in staat is om zelf beslissingen te nemen over de te verstrekken gezondheidszorgen.

Neem hiervoor rechtstreeks contact op met de ombudsdienst van uw ziekenhuis.

▼ Bewindvoerder

Voor meer informatie kan u rechtstreeks contact opnemen met de ombudsdienst van uw ziekenhuis.

[Heeft mijn huisarts of zorgverstreker toegang tot mijn dossier?](#) VOLGENDE >

Evolutie

In toenemende mate geconfronteerd met

- Zorgvolmachten (± 270.000 in België – in 2021 meer dan 68.000 (+ 15%) – waarvan 60.000 in Vlaanderen) *(De Tijd 16/02/2022: “Zorgvolmacht almaar populairder”)*
  - Bewindvoerder over de goederen
  - Bewindvoerder over de persoon
  - of combinatie ervan
- ± 120.000

-> ook de coronacrisis bewerkstelligde een bredere bekendheid van de zorgvolmacht

---

Leidde tot...

Eenzijds aanbevelingen vanuit Federale Ombudsdienst Rechten van de Patiënt
- *Jaarverslag 2019 Federale Ombudsdienst Rechten van de Patiënt* -

“2. Voor een duidelijke leidraad voor de burger bij de veelheid van mandaten, aanwijzingen en voorafgaande wilsverklaringen;

(...)

4. Voor het zoeken naar tools om de mandaten, aanwijzingen en wilsverklaringen van de patiënten bekend te maken bij de beroepsbeoefenaars.”

Leidde tot...

Anderzijds

- aanbevelingen in jaarverslaggeving lokale ombudspersonen binnen de zorgorganisaties
- aanbevelingen in jaarverslaggeving lokale ombudspersonen en VVOVAZ vzw (Vlaamse beroepsVereniging Ombudspersonen van alle Zorgvoorzieningen) aan de Vlaamse Ombudsman

“Er is nood om deze cruciale documenten (zorgvolmacht, bewindvoering, aanwijzingen vertrouwenspersoon/vertegenwoordiger) transparant ter beschikking te krijgen in mijn gezondheidsportaal en deze eveneens te borgen binnen het geïnformatiseerd patiëntendossier.”

Het is niet evident om deze aspecten bijkomend te borgen in achterliggende administratieve systemen. Deze noodzaak blijkt op niveau van de zorginstelling ook vaak bij de ondertekening van de opnameverklaring, het opsturen van de facturen naar de bewindvoerder – de lasthebber van de zorgvolmacht of de patiënt... (...)

(...) We sluiten ons aan bij de aanbeveling van de Federale ombudsdienst ‘Rechten van de patiënt’. Een algemene informatiecampagne over de mandaten en de wettelijke bevoegdheden die er aan verbonden zijn, zou zowel voor de patiënten of voor zorgverleners een meerwaarde betekenen.”

aanbevelingen VVOVAZ t.a.v. Vlaamse Ombudsman jaarverslaggeving 2020

DE VOORDELEN VAN EEN VERTROUWENSPERSOON EN EEN DOOR JOU AANGEWEEZEN VERTEGENWOORDIGER

Met een vertrouwenspersoon (wanneer je je patiëntenrechten zelf nog kan uitoefenen):

- voel je je gesteund en gerustgesteld tijdens het contact met je zorgverlener.
- kan de communicatie met de zorgverlener makkelijker verlopen: je vertrouwenspersoon kan je vragen of wensen meedelen en je opnieuw uitleggen wat de zorgverlener over je gezondheidstoestand heeft verteld.

Met een door jou aangewezen vertegenwoordiger (wanneer je je patiëntenrechten zelf niet meer kan uitoefenen):

- weet je zeker dat je door de persoon van jouw keuze zal vertegenwoordigd worden.
- laat je je zorgverlener duidelijk weten met wie hij of zij vertrouwelijk zal kunnen praten over je gezondheidszorg.

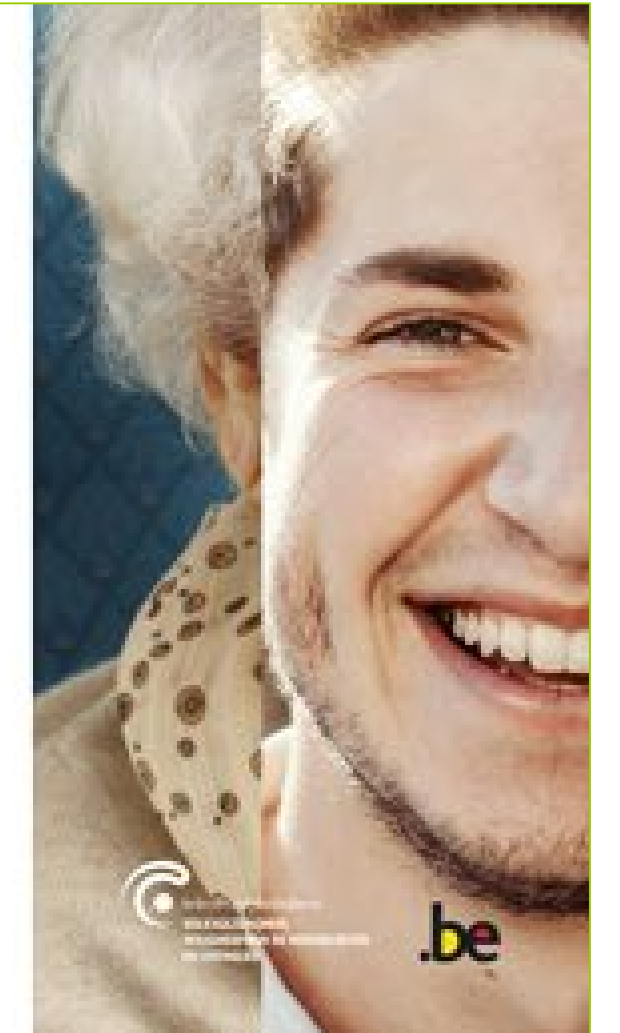
Tijdens een epidemie waarbij eventueel lockdownmaatregelen van kracht zijn, kan de vertrouwenspersoon of vertegenwoordiger een belangrijke rol spelen. Die persoon kan bijvoorbeeld op afstand communiceren met een zorgverlener van de instelling waar de patient zich bevindt. Op die manier kan nuttige informatie over de gezondheidszorg van de patient uitgewisseld worden.

patiëntenrechten
VOEL JE GERUST

Vergeet niet om snel een vertrouwenspersoon en/of een vertegenwoordiger aan te duiden.

**PRAAT EROVER MET
JE ZORGVERLENER.**

“Ook de betere bekendmaking en borging van mandaten als steunfiguur (vertegenwoordiger, vertrouwenspersoon, bewindvoerder, zorgvolmachtouder) kan voor meer zekerheid zorgen zowel bij zorgverleners (die weten aan wie ze informatie mogen meedelen), als voor patiënten die weten dat er iemand over hun rechten kan waken wanneer ze daartoe zelf niet meer in staat blijken te zijn.”

Jaarverslag 2021 Vlaamse Ombudsdienst

“Wat als er een extra speler in het spel is?”

(Stefaan Van Roey, stafmedewerker Zorgnet Icuuro – Infuus februari 2022)

“Zenuwachtigheid hoeft niet !”

- Zorgvolmacht
- Bewindvoering
- Vertegenwoordiging binnen de Rechten van de Patiënt (formeel / informeel)
- ...

Oproep Stefaan Van Roey:

Hoe gaan we er mee om als zorgverstrekker / zorginstelling?

Hoe inbedden in onze zorgstructuur en onze zorgcultuur?

Vaststellingen vanuit de praktijk

- Mandaat zoals zorgvolmacht, bewindvoerder is vaak in de zorgorganisatie niet bekend
- Mandaat is bekend maar aangestelde wordt niet steeds betrokken bij de beslissingen (financieel – zorg)
- Mandaat is bekend maar aangestelde neemt niet steeds de rol op die hem/haar toegewezen wordt
- Voldoet de aangeboden zorgvolmacht aan de vormvereisten?
  - vb. “attest van volmacht” opgemaakt door notaris maar zonder bewijs van kennisgeving in het Centraal Register van Lastgevingsovereenkomsten
- ...

Vaststellingen vanuit de praktijk

Zorgvolmacht

Vanaf maart 2019 (ook persoonsgebonden aspecten opgenomen)

Vaak merken we dat de clausule zoals opgenomen op het aanvraagformulier 'vertrouwenspersoon' en 'vertegenwoordiger' rechten van de patiënt hierin opgenomen staat (zie volgende dia).

Meer en meer zien we de zorgvolmacht vertaald naar **meerdere** lasthebbers vb. partner + al de kinderen.

Dit houdt een bijzondere opgave in voor de zorgverleners o.a. bij het nemen én terugkoppelen van beslissingen (vb. wens van de patiënt inzake woonzorgcentrum).

Vaststellingen vanuit de praktijk

Zorgvolmacht

R. Aanwijzen van een vertrouwenspersoon

De lastgever wijst de lasthebbers ook aan als vertrouwenspersoon die overeenkomstig artikel 7§2, artikel 9§2 en artikel 9§3 van de wet van 22 augustus 2002 betreffende de patiëntenrechten, zich ook zonder mijn aanwezigheid:

- mag informeren over mijn gezondheidstoestand en de vermoedelijke evolutie ervan en dit voor onbepaalde duur,
- mijn patiëntendossier mag inzien bij alle artsen of ziekenhuizen die daarvan in het bezit zijn,
- een afschrift mag vragen van dit patiëntendossier.

S. Aanwijzing van een vertegenwoordiger van de patiënt

De lastgever wijst de lasthebbers ook aan als vertegenwoordiger overeenkomstig artikel 14 §1 van de wet van 22 augustus 2002 betreffende de patiëntenrechten, voor het geval de lastgever zelf niet in staat is om beslissingen

te nemen over de aan de lastgever te verstrekken gezondheidszorgen en hij zelf zijn rechten als patiënt niet kan uitoefenen.

Vaststellingen vanuit de praktijk

Bewindvoering over de goederen

In grote mate beheer van het **financiële /"vermogen"**

Ziekenhuis:

- Impact op kamerkeuze -> ondertekening opnameverklaring / document rechtsverhoudingen
- Zorgverstrekkingen met financiële bijdrage door patiënt (vb. medicatie, materialen, labo onderzoeken)
- Beslissing naar WZC: financiële draagkracht?
- ...

Opnameverklaring: kamerkeuze & financiële voorwaarden

Model Algemeen Ziekenhuis **Opname in dagziekenhuis**

Ook uw ziekenfonds kan u uitleg geven over de inhoud en de draagwijdte van dit document alsook over uw persoonlijke verzekerbaarheidssituatie.

1. Doel van de opnameverklaring: recht om geïnformeerd keuzes te maken over financiële gevolgen van de opname
Elke dagziekenhuisopname in een ziekenhuis brengt kosten met zich mee. U kan als patiënt een aantal keuzes maken die een belangrijke invloed hebben op het uiteindelijke kostenplaatje. Deze keuzes maakt u aan de hand van deze opnameverklaring. Het is daarom zeer belangrijk dat u het toelichtingsformulier dat u samen met dit document ontvangt, grondig leest alvorens de opnameverklaring in te vullen en te ondertekenen.
Ingeval van vragen kan u contact opnemen met **het financieel infopunt of de dienst debiteuren op telefoonnummer 056 63 66 00.**

2. Kamerkeuze
Mijn vrije artskeuze wordt hierdoor niet beperkt.

Ik wens opgenomen en verzorgd te worden :

zonder honorariumsupplementen en zonder kamersupplement in een:

gemeenschappelijke kamer   tweepatiëntenkamer

in een individuele kamer met een kamersupplement van 55 euro per dag

Ik ben ervan op de hoogte dat de behandelende artsen bij opname in een individuele kamer een honorariumsupplement van maximaal 120% op het wettelijk vastgelegde tarief van de medische prestaties mogen aanrekenen. Uitzondering : verblijven op de verpleegeenheden kindergeneeskunde, kinderdagziekenhuis en materniteit max. 100%. Een belangrijk deel van de supplementen dient om de onderfinanciering van de ziekenhuizen door de overheid te compenseren.

Informatie over de rechtsverhouding tussen het ziekenhuis en de werkzame zorgverleners

Het ziekenhuis is verplicht om de patiënt in te lichten over de rechtsverhoudingen tussen het ziekenhuis en de werkzame zorgverleners (KB 21 april 2007, 30 van de op 10 juli 2008 gecoördineerde Ziekenhuiswet).

Alle artsen en tandartsen die behoren tot het medisch kader van az groeninge, hebben een zelfstandig statuut. Artsen die niet behoren tot het medisch kader van az groeninge, maar er wel een specifieke opdracht hebben in tijd of taak kunnen hetzij zelfstandig hetzij gebonden door een arbeidsovereenkomst zijn.

Andere zorgverleners in het ziekenhuis zoals verpleegkundigen, zorgkundigen, vroedvrouwen, ergotherapeuten, diëtisten, podologen, logopedisten, laboranten, kinesisten, psychologen, technologen medische beeldvorming, apothekers, stagiairs en geneesheer-specialisten in opleiding hebben geen zelfstandig statuut en zijn zodoende verbonden door een arbeidsovereenkomst.

Enkel wanneer een zorgverstreker een zelfstandig statuut heeft, kan het ziekenhuis niet aansprakelijk gehouden worden voor de handelingen van de zorgverstreker.

De patiënt/zijn vertegenwoordiger kan het statuut van een individuele arts consulteren voorafgaand aan elke consultatie bij de betrokken arts zelf, aan de onthaaldiensten of op de website van az groeninge.

Ondergetekende patiënt/zijn vertegenwoordiger verklaart hierbij voorgaande informatie te hebben ontvangen.

Bijkomende documenten en/of informatie

☐ Algemene contractvoorwaarden van az Groeninge	(doc.26693)
☐ Opnameverklaring	(doc. 26690)
☐ Bijlage religieuze en levensbeschouwelijke bijstand	(doc. 16816)
☐ Onthaalbrochure	
☐ Tarievenlijst az groeninge	(doc. 10168)
☐ Document om administratief dossier in orde te brengen	(doc. 10108)
☐ Folder <i>Uw kind in het ziekenhuis</i>	
☐ Lijst van niet-verbonden artsen	
☐ Document Begeleidende ouder (rooming in)	

Ik weet dat mijn persoons- en gezondheidsgegevens, die worden verzameld door medewerkers en artsen van het ziekenhuis, op rechtmatige wijze worden verwerkt voor doeleinden zoals vermeld in het privacyreglement, dat ik kan consulteren aan het onthaal of via de website van het ziekenhuis. Desgewenst kan ik ook een kopie van het privacyreglement verkrijgen aan het onthaal.

Ondergetekende patiënt/zijn vertegenwoordiger verklaart hierbij de aangekruiste informatie te hebben ontvangen en zijn akkoord met de inhoud te bevestigen, behoudens schriftelijke reactie, te richten aan az groeninge, tav dienst facturatie, Pres. Kennedylaan 4 te Kortrijk, binnen acht dagen na ondertekening van onderhavig document.

Ondergetekende patiënt/zijn vertegenwoordiger wenst geen infomap

Akkoord adviserend geneesheer

Ik heb het akkoord van de adviserend geneesheer van mijn ziekenfonds voor de terugbetaling van bepaalde geneesmiddelen afgegeven.

ja   neen   niet van toepassing

Naam van de patiënt of zijn vertegenwoordiger:

Vaststellingen vanuit de praktijk

Bewindvoering over de persoon

Walter Niewold (oud-vrederechter Hasselt):

*“Materie op het raakpunt tussen geneeskunde en recht. Een persoon wordt handelings-**onbekwaam** maar enkel op **medische** gronden.”*

*“De vrederechter bepaalt de handelingen in verband met de persoon waarvoor de beschermde persoon onbekwaam is met inachtneming van de persoonlijke omstandigheden en zijn gezondheidstoestand. Hij somt deze handelingen uitdrukkelijk op in zijn beschikking. Zoniet blijft de beschermde persoon hiervoor bekwaam. Alleszins moet de vrederechter zich uitdrukkelijk uitspreken over de bekwaamheid voor **22 handelingen**.”*

*“Wat de patiëntenrechten betreft verklaart de vrederechter de bewindvoerder over persoon bevoegd om deze uit te oefenen als het nodig is: **beslissing bekwaamheid door arts overeenkomstig wet patiëntenrechten**.”*

(Leerstoel Jules Knapen 2019 – Bewindvoering)

Vaststellingen vanuit de praktijk

Bewindvoering over de persoon

■■■■■■■■■■ oefent zijn patiëntenrechten in principe zelf uit.

De bewindvoerder mag de patiëntenrechten in de plaats van ■■■■■■■■■■ alleen uitoefenen als:

- de behandelende arts van oordeel is dat ■■■■■■■■■■ niet in staat is zijn wil daarover uit te drukken, en
- ■■■■■■■■■■ geen vertegenwoordiger aangewezen heeft om dat in zijn plaats te doen of als deze vertegenwoordiger niet optreedt.

De bewindvoerder oefent zijn bevoegdheden dan uit op de wijze, bepaald in artikel 14, § 2 van de wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt.

De bewindvoerder is bevoegd om de rechten van de patiënt uit te oefenen op basis van artikel 14, § 2 van de wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt voor het geval de beschermde persoon zelf deze rechten niet kan uitoefenen volgens deze wet.

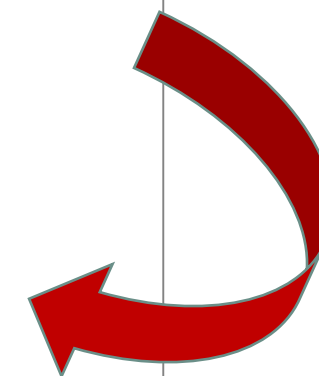
Vaststellingen vanuit de praktijk

Bewindvoering over de persoon

Benadrukt met volgende niet-limitatieve opsomming dat de bewindvoerder-vertegenwoordiger slechts krachtens een bijzondere machtiging van de vrederechter :

- wat de persoon betreft :

- de verblijfplaats van de beschermde persoon kan wijzigen;
- de patiëntenrechten kan uitoefenen bedoeld in de wet van 22/05/2002 tenzij in een geval van dringende noodzakelijkheid;
- de beschermde persoon in rechte kan vertegenwoordigen als eiser.

Vaststellingen vanuit de praktijk

Bewindvoering over de persoon

Ruimte voor “Hoogstpersoonlijke handelingen die niet voor bijstand of vertegenwoordiging door de bewindvoerder vatbaar zijn” - hiervoor gelden specifieke regelingen

Voor de handelingen met betrekking tot de persoon waarvoor hij onbekwaam verklaard is moet de beschermde persoon **vertegenwoordigd** worden door de bewindvoerder over de persoon. Dit geldt niet voor de **hoogstpersoonlijke handelingen, die niet voor bijstand of vertegenwoordiging door de bewindvoerder vatbaar zijn**. De hoogstpersoonlijke handelingen zijn deze die in de lijst hierboven gevolgd zijn door een asterisk (*) en die opgenomen zijn in artikel 497/2 van het Oud Burgerlijk Wetboek.

- het verlenen van de toestemming tot het wegnemen van organen zoals bedoeld in artikel 5 of 10 van de wet van 13 juni 1986 betreffende het wegnemen en transplanteren van organen (*) of het verzet daartegen overeenkomstig artikel 10 van dezelfde wet;
- de uitoefening van het recht op weigering om een autopsie uit te voeren op zijn/haar kind van minder dan achttien maanden, bedoeld in artikel 3 van de wet van 26 maart 2003 houdende regeling van de autopsie na het onverwachte en medisch onverklaarde overlijden van een kind van minder dan achttien maanden (*);

Vaststellingen vanuit de praktijk

Bewindvoering over de persoon

Soms dient de bewindvoerder over de persoon een **bijzondere machtiging** aan de vrederechter te vragen (vb. voor de wijziging van verblijfplaats van de beschermde persoon).

Voor sommige (rechts)handelingen moet de bewindvoerder **vooraf bijzondere machtiging** vragen aan de vrederechter zoals bepaald in artikel 499/7, § 1 en § 2 van het Oud Burgerlijk Wetboek.

Het betreft de volgende handelingen (in zover de beschermde persoon er onbekwaam voor verklaard is):

a) met betrekking tot de persoon:

- de wijziging van de verblijfplaats van de beschermde persoon;

Diverse vertalingen van de wilsverklaringen

- Vroegtijdige zorgplanning (VZP knop binnen de KWS)

= plaats waar alles rond de huidige en toekomstige wensen inzake zorg / behandeling van de patiënt kan genoteerd worden.

Bevat documenten

- Negatieve / positieve wilsverklaring
- Actueel euthanasieverzoek
- Wilsverklaring euthanasie
- Document WZC / huisarts
- ...

Wilsverklaring euthanasie

Rubriek I. Verplichte gegevens

A. Voorwerp van de wilsverklaring
De Heer/Mevrouw (*): ..... (naam en voornaam)

(* verzoekt dat voor het geval hij/zij (*) niet meer in staat is tot wilsuiting, een arts euthanasie toepast indien voldaan is aan de voorwaarden vastgesteld in de wet van 28 mei 2002 betreffende euthanasie
(*) herbevestigt de wilsverklaring tot euthanasie die werd opgesteld op (datum) : ..... (1)
(*) herziet de wilsverklaring tot euthanasie die werd opgesteld op (datum) : ..... (1)
(*) trekt de wilsverklaring tot euthanasie in, die werd opgesteld op (datum) : .....

B. Persoonlijke gegevens van de verzoeker
Mijn persoonlijke gegevens zijn de volgende :
- hoofdverblijfplaats : .....
- volledig adres : .....
- identificatienummer in het Rijksregister : .....
- geboorteplaats en geboortedatum : .....

C. Kenmerken van de wilsverklaring
Deze verklaring werd vrij en bewust afgelegd. Dit wordt onderschreven door de handtekening van de twee getuigen en in voorkomend geval van de vertrouwensperso(n)en.
Ik verwacht dat deze wilsverklaring wordt geëerbiedigd.

D. De getuigen
De getuigen ten overstaan waarvan ik deze wilsverklaring afleg, zijn :
1) naam en voornaam : .....
   hoofdverblijfplaats : .....
   volledig adres : .....
   identificatienummer in het Rijksregister : .....
   telefoonnummer : .....
   geboortedatum en geboorteplaats : .....
   eventuele graad van verwantschap : .....
2) naam en voornaam : .....
   hoofdverblijfplaats : .....
   volledig adres : .....
   identificatienummer in het Rijksregister : .....
   telefoonnummer : .....
   geboortedatum en geboorteplaats : .....
   eventuele graad van verwantschap : .....

"Negatieve" wilsverklaring

Naam en voornaam .....
Adres .....
Identificatienummer in het Rijksregister (of N.N.) .....

Indien ik niet langer mijn wil kan uitdrukken .....

Wil ik geen levensverlengende behandeling, maar enkel comfortbehandeling. Ik wil geen onderzoeken meer tenzij ze mijn comfort zouden kunnen verbeteren.

Daarenboven wil ik geen:
 antibiotica
 kunstmatige toediening van vocht en voeding
 chemotherapie
 bestraling
 operatie
 kunstmatige beademing
 nierdialyse
 reanimatie
 intensieve zorg
 opname in een ziekenhuis
 andere behandeling (vul zelf in): .....

Mag de behandeling verdergezet worden in functie van orgaandonatie.

Duid ik een vertegenwoordiger aan om mijn wensen en rechten te doen gelden, indien ik er zelf niet meer toe in staat ben:
Naam .....
Adres .....
Identificatienummer in het Rijksregister (of N.N.) .....
Telefoonnummer .....
Geboortedatum en geboorteplaats .....
Eventuele graad van verwantschap .....

De verzoeker is niet in staat de wilsverklaring zelf te schrijven.
De reden waarom de verzoeker fysiek blijvend niet in staat is deze negatieve wilsverklaring te schrijven en te ondertekenen is de volgende: .....

de heer/ mevrouw .....
werd aangewezen om deze negatieve wilsverklaring schriftelijk vast te leggen.

De persoonlijke gegevens van de vernoemde persoon zijn de volgende:
Adres .....
Identificatienummer in het Rijksregister (of N.N.) .....
Telefoonnummer .....
Geboortedatum en geboorteplaats .....
Eventuele graad van verwantschap .....

Diverse vertalingen van de wilsverklaringen

- Wilsverklaringen Jehovah getuige

Geneeskundige wilsverklaring en machtiging

1. Ik ondergetekende _____ [schrijf of typ volledige naam] vul dit document in om mijn instructies voor artsen en ander medisch personeel uiteen te zetten en een gemachtigde te benoemen voor het geval ik niet meer in staat ben om beslissingen te nemen of mijn wil te uiten.

2. Ik ben een van Jehovah's Getuigen en ik bepaal dat mij geen transfusies met vol bloed, rode bloedcellen, witte bloedcellen, bloedplaatjes of plasma gegeven mogen worden, onder welke omstandigheden ook, zelfs als hulpverleners dat noodzakelijk achten voor het behoud van mijn leven (Handelingen 15:28, 29). Ik weiger mijn bloed af te staan voor opslag en latere infusie.

3. **Levensindebeslissingen** : [Kruis een van de hokjes aan]

a) _____ Ik wil niet dat mijn leven wordt verlengd als met een redelijke mate van medische zekerheid mijn toestand uitzichtloos is.

b) Ik wil dat mijn leven zo lang mogelijk wordt verlengd binnen de grenzen van de medisch-professionele standaard, ook al betekent dit dat ik misschien jarenlang kunstmatig in leven word gehouden.

4. **Aangaande andere medische aangelegenheden** (zoals thans gebruikte medicijnen, allergieën, medische problemen of andere opmerkingen over mijn wensen op medisch gebied) bepaal ik dat:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

5. Ik geef niemand (ook mijn gemachtigde niet) enige bevoegdheid om mijn instructies in dit document te negeren of terzijde te schuiven. Gezinsleden, familieleden of vrienden kunnen een andere mening toegedaan zijn, maar dat doet geen afbreuk aan de kracht of essentie van mijn weigering van bloed of mijn andere instructies.

6. Bovendien benoem ik de hierin vermelde persoon tot mijn gemachtigde om medische beslissingen voor mij te nemen. Deze zal zich door mijn wensen laten leiden. Ik verleen mijn gemachtigde een onbeperkte volmacht om toestemming te geven of te onthouden voor alle geneeskundige behandelingen en verrichtingen (inclusief kunstmatige voeding en vochttoediening).

Blz. 1 van 2

het consulteren van mijn artsen en het opvragen van afschriften van mijn medisch dossier, en het ondernemen van juridische stappen om ervoor te zorgen dat mijn wensen worden uitgevoerd. Indien mijn gemachtigde niet beschikbaar, niet in staat of niet bereid is om als zodanig op te treden, benoem ik de hierin vermelde plaatsvervangend gemachtigde om met dezelfde bevoegdheden op te treden.

_____ [Handtekening*] _____ [Datum] 27/02/2021

_____ [Adres] Beldhuys 3 8550 Zwaegem

GETUIGENVERKLARING : De persoon die dit document hierboven heeft ondertekend heeft dit in mijn aanwezigheid gedaan. Hij of zij lijkt gezond van geest te zijn terwijl er geen sprake is van dwang, bedrog of enige beïnvloeding. Ik ben 18 jaar of ouder. **Ik ben niet de hieronder vermelde gemachtigde of de plaatsvervangend gemachtigde.**

_____ [Handtekening van de eerste getuige]

_____ [Handtekening van de tweede getuige]

_____ [Adres] Losschaardstraat 27 8550 Zwaegem

_____ [Adres] Langwakenstraat 6 8550 Zwaegem

Gemachtigde*

Adres: Losschaardstraat 27
8550 Zwaegem

Telefoon: 0474 860653

Handtekening: _____

Plaatsvervangend gemachtigde*

Adres: Langwakenstraat 6
8550 Zwaegem

Telefoon: 0476 39 1160

Handtekening: _____

dpa-O BI 1/16 Blz. 2 van 2

Geneeskundige wilsverklaring en machtiging
(Document is binnenin ondertekend)

GEEN BLOED

Diverse vertalingen van de wilsverklaringen

- Wilsverklaringen Jehovah getuige

Werkblad 2

PROCEDURES BETREFFENDE HET MEDISCH GEBRUIK VAN JE EIGEN BLOED

*Opmerking: De manier waarop deze medische procedures worden toegepast verschilt per arts. Je moet je arts vragen uit te leggen wat er precies bij elke voorgestelde procedure betrokken is om er zeker van te zijn dat het in harmonie is met Bijbelse beginselen en met je eigen geweten.

BEHANDEL METHODE	WAARTOE HET DIENT	Keuzes waarvoor je opteert (Her is verstandig met je arts te overleggen voordat je een van deze procedures aanvaardt of afwijst)
CELL-SAVER	Bepert het bloedverlies. Tijdens de operatie wordt bloed teruggewonnen uit een wond of lichaamsholte. Het wordt gewassen en gefilterd en daarna, ~~soms~~ <i>alleen</i> in een ononderbroken proces, aan de patiënt teruggegeven.	☐ aanvaard ik ☒ aanvaard ik misschien* ☐ weiger ik
HEMODILUTIE	Bepert het bloedverlies. Aan het begin van de operatie wordt bloed omgeleid naar zakken en vervangen door bloedvrij vervangingsmiddel. Op die manier is het bloed in het lichaam van de patiënt tijdens de operatie verdund, waardoor het minder rode bloedcellen bevat. Tijdens of aan het eind van de operatie wordt het omgeleide bloed aan de patiënt teruggegeven.	☒ aanvaard ik ☐ aanvaard ik misschien* ☐ weiger ik
HART-LONG MACHINE	Houdt de bloedsomloop in stand. Het bloed wordt omgeleid naar een hart-longmachine, waar er zuurstof aan wordt toegevoegd, en vervolgens wordt teruggeleid naar de patiënt.	☒ aanvaard ik ☐ aanvaard ik misschien* ☐ weiger ik
DIALYSE	Neemt de functie van het orgaan over. Bij hemodialyse wordt het bloed door een apparaat geleid waarin het wordt gefilterd en gereinigd voordat het aan de patiënt teruggegeven.	☒ aanvaard ik ☐ aanvaard ik misschien* ☐ weiger ik
EPIDURALE BLOEDPATCH	Stopt het lekken van ruggenmergvloeistof. Er wordt een klein beetje eigen bloed van de patiënt geïnjecteerd in het membraan rond het ruggenmerg. Wordt gebruikt om het weglekken van ruggenmergvloeistof als gevolg van een punctie te stoppen.	☐ aanvaard ik ☐ aanvaard ik misschien* ☒ weiger ik
PLASMAFERESE	Ter behandeling van ziekten. Er wordt bloed afgenomen en gefilterd om het plasma te verwijderen. Vervolgens wordt er een plasma-vervanger toegevoegd, waarna het bloed wordt teruggegeven aan de patiënt. Sommige artsen willen misschien donorplasma gebruiken om dat van de patiënt te vervangen, maar in dat geval zou de behandeling voor een christen bijbels onaanvaardbaar zijn.	☐ aanvaard ik ☐ aanvaard ik misschien* ☒ weiger ik
MERKEN (labelen)	Om ziekten op te sporen of te behandelen. Er wordt wat bloed afgenomen, met een merkstof of medicament vermengd en aan de patiënt teruggegeven. Hoe lang het bloed buiten het lichaam is, verschilt per geval.	☐ aanvaard ik ☐ aanvaard ik misschien* ☒ weiger ik
BLOEDPLAATJES-GEL; AUTOLOOG	Vermindert bloedingen en dicht wonden. Er wordt bloed afgenomen en geconcentreerd tot een oplossing die rijk is aan bloedplaatjes en witte bloedcellen. Deze oplossing wordt op operatiegebieden of wonden aangebracht. Opmerking: Soms wordt er een stollingsfactor uit runderbloed gebruikt.	☐ aanvaard ik ☐ aanvaard ik misschien* ☒ weiger ik

AANVULLENDE BESLISSING		
VOL BLOED	KEUZES WAARVOOR JE OPTEERT	
PLASMA	ALBUMINE (ongeveer 4% van het plasma) Een eiwit dat uit plasma wordt gewonnen. Vormen van albumine komen ook voor in planten, in voedingsmiddelen als melk en eieren en in moedermelk. Albumine uit bloed wordt soms gebruikt in plasma-vervangingsmiddelen om shock en ernstige brandwonden te behandelen. Deze preparaten kunnen tot 25 procent albumine bevatten. In veel andere medicijnen worden heel kleine hoeveelheden gebruikt, bijvoorbeeld in sommige soorten erythropoetine (epo).	☐ ik aanvaard albumine ☒ ik weiger albumine
	IMMUNOGLOBULINEN (ongeveer 3% van het plasma) Eiwitfracties die gebruikt worden in sommige medicijnen tegen virussen en ziekten, zoals difterie, tetanus, virale hepatitis en hondsdolheid. Ze kunnen ook gebruikt worden tegen bepaalde medische condities die het leven van een ongeboren kind bedreigen en als iemand door een giftige slang of spin gebeten wordt.	☒ ik aanvaard immunoglobulinen ☐ ik weiger immunoglobulinen
	STOLLINGSFACTOREN (minder dan 1% van het Plasma) Er zijn verschillende eiwitten die bloed helpen stollen als er een bloeding optreedt. Ze worden onder andere gebruikt bij patiënten die snel bloedingen krijgen. Ze worden ook gebruikt in medische lijmen om wonden te dicht en bloedingen na operaties te stoppen. Eén combinatie van stollingsfactoren staat bekend als cryoprecipitaat. Opmerking: Er zijn nu ook stollingsfactoren die niet uit bloed worden gemaakt. <i>alleen in dat geval.</i>	☒ ik aanvaard uit bloed gewonnen stollingsfactoren ☒ ik weiger uit bloed gewonnen stollingsfactoren
RODE BLOEDCELLEN	HEMOGLOBINE (33% van de rode bloedcellen) Een eiwit dat zuurstof door het hele lichaam transporteert en koolstofdioxide naar de longen vervoert. Uit menselijke of dierlijke hemoglobine vervaardigde producten kunnen gebruikt worden om patiënten met acute bloedarmoede of ernstig bloedverlies te behandelen.	☐ ik aanvaard hemoglobine ☒ ik weiger hemoglobine
	HEMINE (minder dan 2% van de rode bloedcellen) Een enzymremmer die uit hemoglobine wordt gewonnen en wordt gebruikt om porfyrie te behandelen, een zeldzame erfelijke bloedziekte die de spijsvertering, het zenuwstelsel en de bloedsomloop aantast.	☐ ik aanvaard hemine ☒ ik weiger hemine
WITTE BLOEDCELLEN	INTERFERONEN (een minuscule fractie van witte bloedcellen) Eiwitten die bepaalde virusinfecties en vormen van kanker bestrijden. De meeste interferonen worden niet uit bloed gewonnen, maar sommige worden gewonnen uit fracties van menselijke witte bloedcellen.	☐ ik aanvaard uit bloed gewonnen interferonen ☒ ik weiger uit bloed gewonnen interferonen
BLOED-PLAATJES	Op dit moment zijn er geen fracties uit bloedplaatjes die rechtstreeks bij medische behandelingen worden gebruikt.	

Diverse vertalingen van de wilsverklaringen

-> Heel veel **maatwerk** dient zich aan – dit zo correct mogelijk borgen wordt een hele uitdaging, zowel voor de zorgorganisaties als voor alle betrokken zorgverstrekkers.

Daarom een eerste opstap: met diverse interne betrokkenen/”stakeholders” – sociale dienst – juridische dienst – palliatief supportteam – dienst informatica – administratieve diensten - ombudsdienst werd een **FLOW** uitgewerkt ->

BORGEN van al die mandaten in het elektronisch patiëntendossier + indien noodzakelijk link voorzien naar administratief dossier.

-> **Inbreng van JURIDISCHE EXPERTISE!**

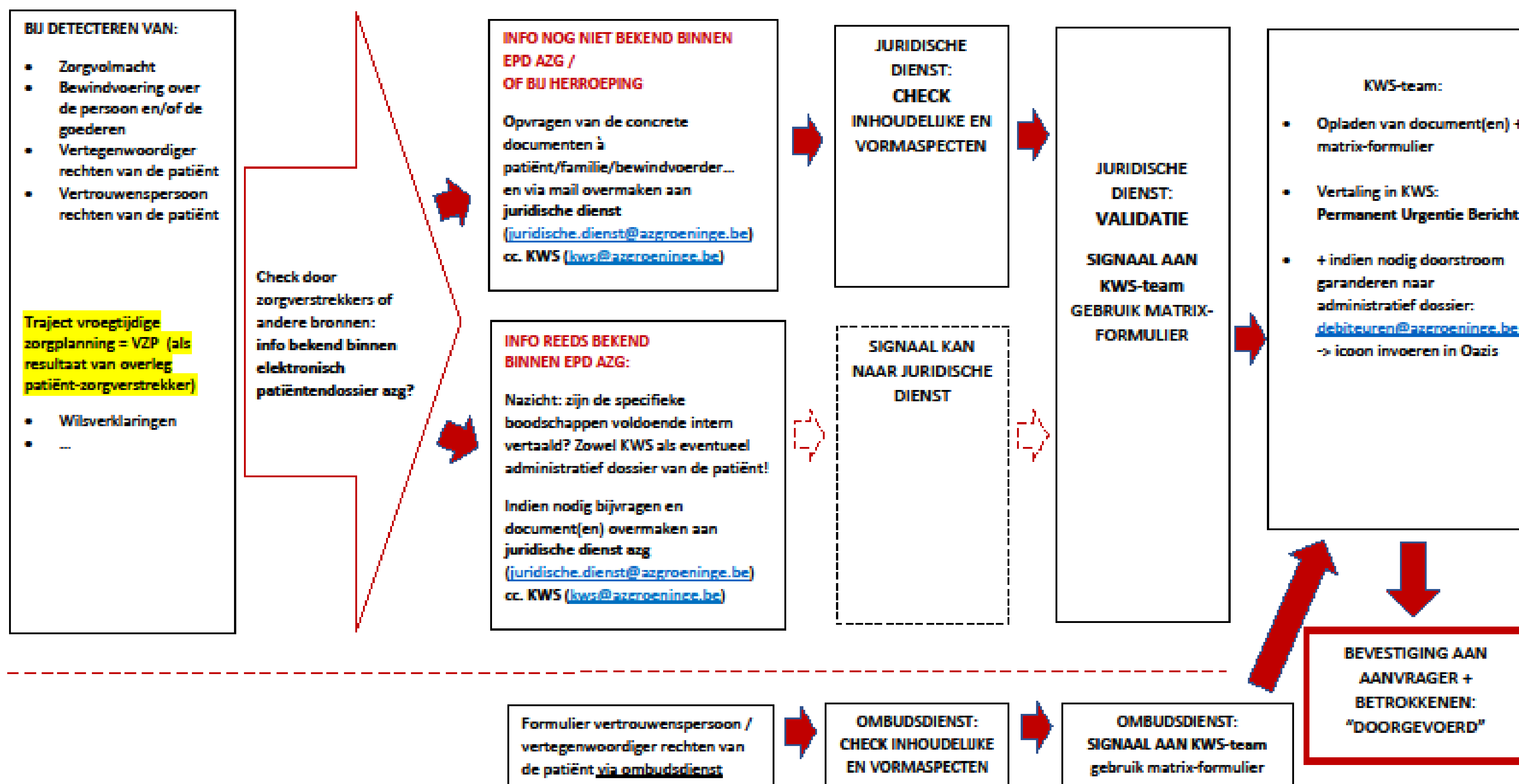
Elektronisch patiëntendossier (KWS): ondersteuning d.m.v. o.a. **Permanent Urgentie Bericht / Vroegtijdige ZorgPlanning**

FLOW

FLOW INTEGRATIE ZORGVOLMAGHT - BEWINDVOERINGEN – VERTEGENWOORDIGER / VERTROUWENSPERSOON rechten van de patiënt EN ANDERE WILSVERKLARINGEN

DETECTIE DOOR:

- Zorgverstrekkers (artsen, verpleegkundigen, ...)
- Medische centra
- Patiëntbegeleidende diensten (sociale dienst, dienst zingeving & spiritualiteit, psychologische dienst, palliatief supportteam, ...)
- Vooropnamegesprekken
- Ombudsdienst (cfr. rol ook via mynexuzhealth)
- Administratieve dienst
- ...

FLOW

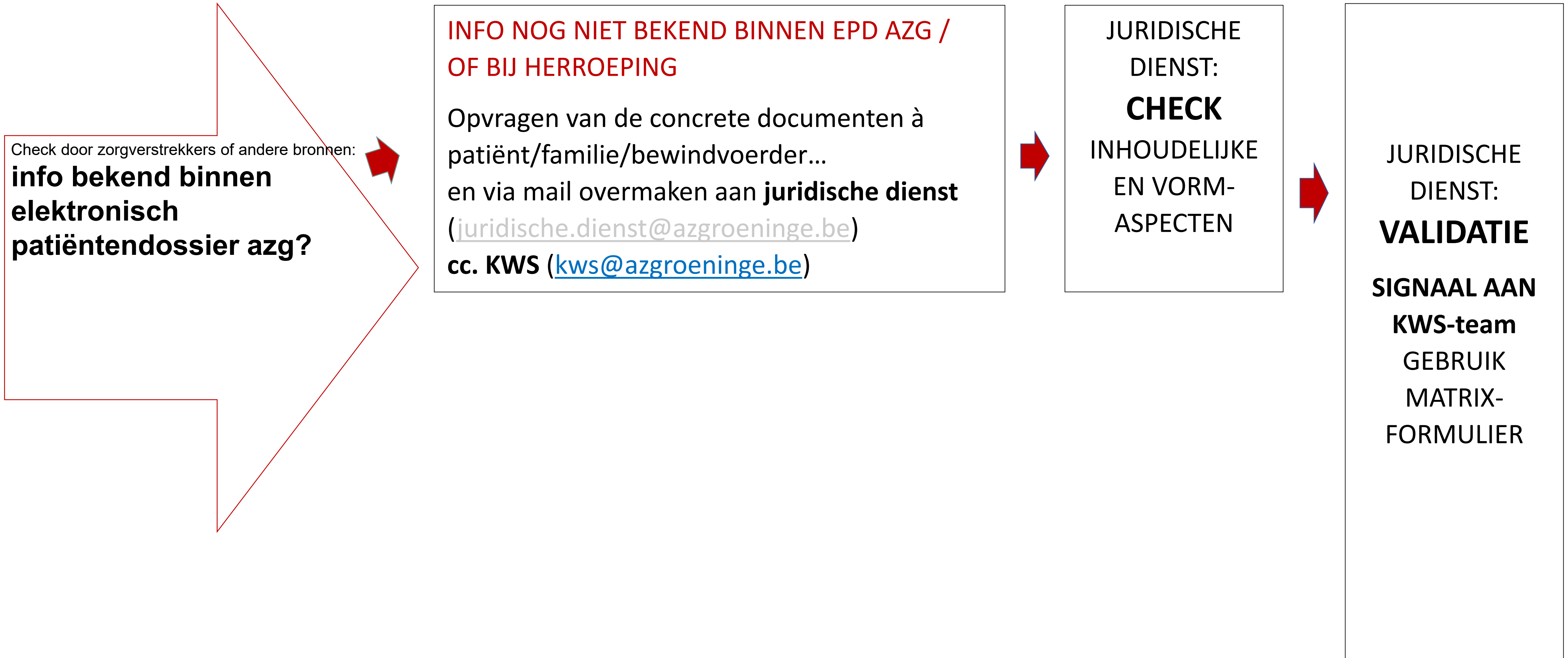
Detectie door:

- Zorgverstrekkers (artsen, verpleegkundigen, ...)
- Medische centra
- Patiëntbegeleidende diensten (sociale dienst, dienst zingeving en spiritualiteit, psychologische dienst, palliatief supportteam, ...)
- Vooropnamegesprekken
- Ombudsdienst (cfr. rol ook via mynexuzhealth)
- Administratieve dienst
- ...

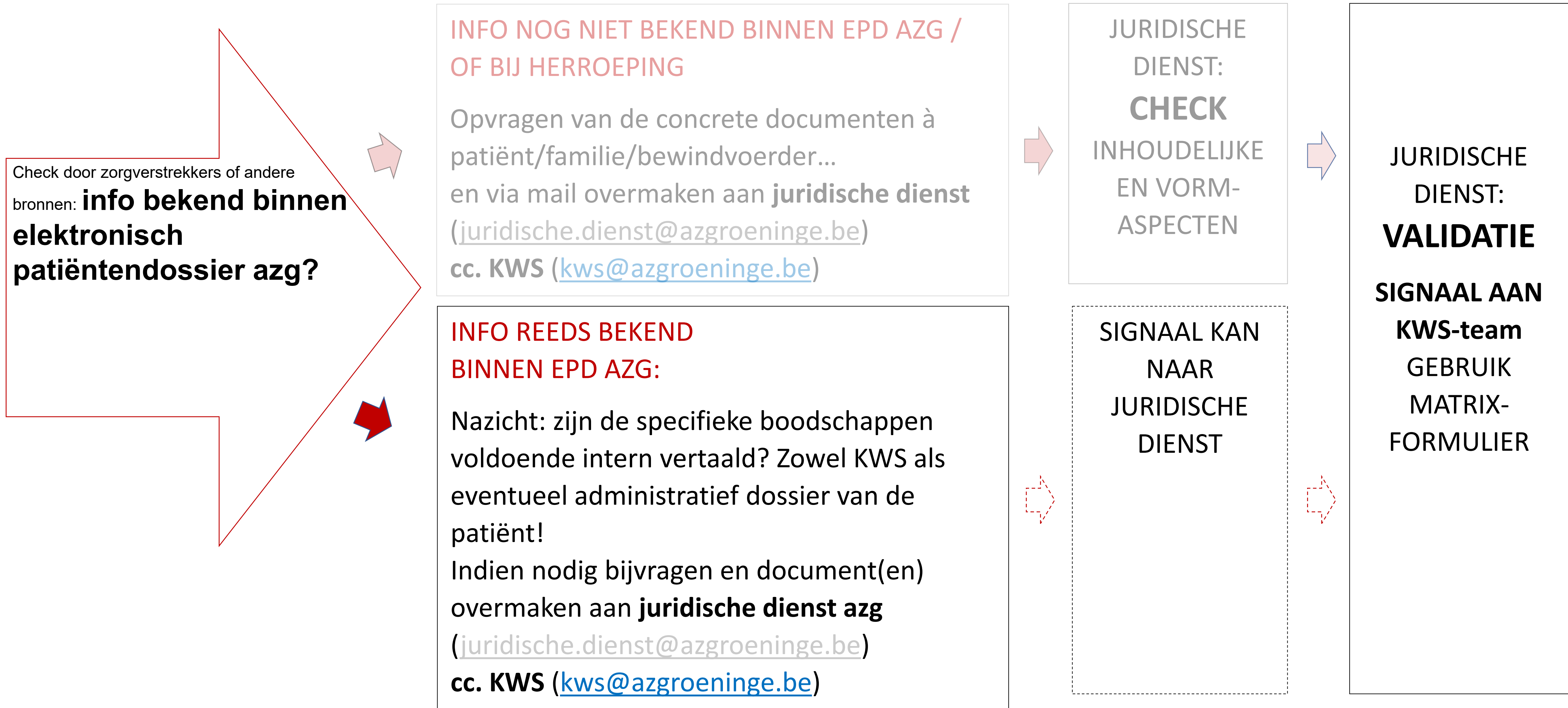
Detectie van:

- Zorgvolmacht
- Bewindvoering over de persoon en/of de goederen
- Vertegenwoordiger rechten van de patiënt
- Vertrouwenspersoon rechten van de patiënt
- Vroegtijdige zorgplanning (als resultaat van overleg tussen patiënt-zorgverstrekker)
- Wilsverklaringen
- ...

FLOW

FLOW

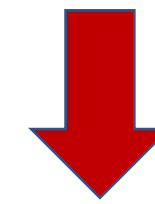
FLOW

JURIDISCHE
DIENST:
VALIDATIE
SIGNAAL AAN
KWS-team
GEBRUIK
MATRIX-
FORMULIER

KWS-team:

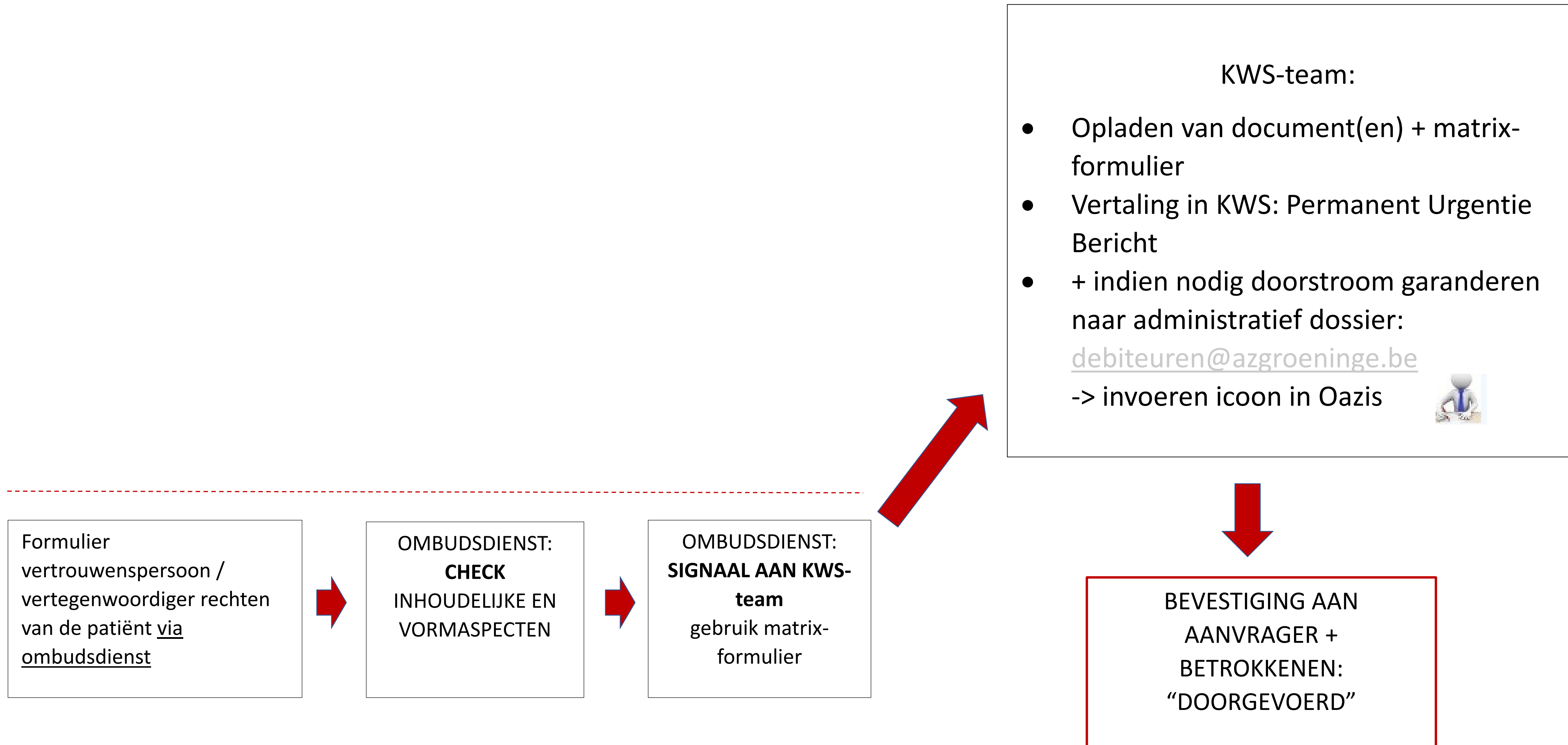
- Opladen van document(en) + matrix-formulier
  - Vertaling in KWS: Permanent Urgentie Bericht
  - + indien nodig doorstroom garanderen naar administratief dossier:
debiteuren@azgroeninge.be
- > invoeren icoon in Oazis

BEVESTIGING AAN AANVRAGER + BETROKKENEN:

“DOORGEVOERD”

FLOW

Ervaringen 1 jaar na implementatie

1. **Expertise juridische dienst + juridische toets = essentieel.**

Vertaling naar de zorgverstreker opgemaakt door de juridische dienst –
wordt opgenomen in het patiëntendossier.

2. **Sensibilisering intern:** heeft voor een grotere borging gezorgd vanuit diverse stakeholders.

3. **Sensibilisering ook extern:** huisartsen en patiënten komen met de vraag tot wie ze zich dienen te richten om deze documenten (zoals wilsverklaringen) te borgen.

Besluiten

1. De ZORGINSTELLING en de ZORGVERSTREKKERS dienen rekening te houden met “**extra speler(s)**”.

2. De zorgverstrekker – (HUIS)ARTS – heeft een cruciale rol in het objectiveren van de wilsbekwaamheid van de patiënt.

Belangrijke oefening bij elk patiëntencontact → hoe wilsbekwaam is de patiënt nog?

-> **medische inschatting!**

Besluiten

- 3. Mandaten** vertonen heel wat inhoudelijke **DIVERSITEIT** -> kan weerslag hebben op belangrijke aspecten en beslissingen in het ZORGPROCES.
Steeds belangrijk: “dient de aangestelde de belangen van de patiënt...”
(vb. zorgvolmacht)
- 4. Juridische expertise** = essentieel bij de uitbouw.
- 5.** Huidige werking/flow was de aanzet tot bredere borging zowel intern als extern.

Besluiten

6. Nood aan **verdere uitbouw**: koppeling via platformen (?) en “mijngezondheid.be”

Toegangsbeheer

Via deze rubriek kunt u uw toestemming geven of intrekken voor de uitwisseling van uw gezondheidsgegevens tussen de zorgverleners waarmee u een therapeutische relatie heeft. De therapeutische relatie is een tijdelijke relatie tussen u en een zorgverlener waarbij u in behandeling gaat.

Ook uw zorgvolmachten die u geregistreerd hebt, zijn voortaan hier consulteerbaar.

[Toestemming](#)

[Therapeutische relaties](#)

[Uitsluitingen](#)

[Mijn zorgmandaten](#)

Vragen?

Dank voor uw aandacht

Volg ons:

www.twitter.com/azgroeninge

www.facebook.com/azgroeningekortrijk

www.instagram.com/azgroeninge

www.linkedin.com/company/azgroeninge/